Gerçek Mukaddesatçılar Emperyalizme karşı

Nurettin TOPÇU diyor ki:

(YAZISI 4 ÜNCÜ SAYFADA)

Başyazar : Dr. Hikmet Kıvılcımlı

Sahibi ve Yazı İşlerini fiilen idare eden : Suat Şükrü Kundakçı

Yazışma adresi : P. K. 354 İstanbul
Tel : 27 02 33

Baskı : Vatan Matbaası

Abone : Türkiyede : Dışardan :
Yıllık 12 TL. 24 TL.
6 aylık 6 TL. 12 TL.

İlân : Özel tarifeye göre.

Sosyalist

DÜŞÜNCE VE DAVRANIŞ GAZETESİ

YIL: 1 — SAYI: 4 ŞİMDİLİK ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR SİYASİ GAZETE 12 NİSAN 1967 Fiatı: 50 Kuruş

NÂZIM HİKMET SATICILARI

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

Köyden şehire işsizler ve açlar akını, İstanbulda bir seyyar satıcılar kalabalığı yarattı. Karadeniz boğazından balık karaya vurur, Akdenizden limon portakal dökülür. Terazisini, tablasını kapan seyyar satıcı rıhtım, kayık, mahalle sokak demez yayılır. Ucu pahalı, tutturabildiğine, bağıra, çağıra, tâze bayat meyva balık satarlar. «Sebilüllah!».. Avrupa veya Japonya damgalı Tahtakale malları, naylon bluzdan benzin şişesine, dolma kalemden çakmak taşına dek Mahmutpaşadan Postahane önüne doğru boşaltılır. Kalabalığı ite kaka, esnaf, ucuz pahalı, tutturabildiğine, bağıra çağıra, hâlis, kalp satılır. «Fabrikası top attı, hal»

Bu bizim ekonomi alanındaki yoksulluğumuzdur. Ali'nin külâhını Veliye giydirmekten başka geçim yolu kalmamış Küçük burjuva tabakalarımızın gülünürken ağlanacak perişanlığıdır. Çok defa, o heyecanlı ticarette alan da, satan da aldanır. Perde ardında parsayı toplıyan: ya bir dalyan ağası, çiftlik eşrafıdır, yahut bir hal kabzımalı, vurguncu bezirgân olur.

Siyaset ve kültür alanında, kapıkulluğuna yamanamamış, yarı aç, yarı işsiz aydın kalabalığımız, öteki geniş küçükburjuva yığınımızın cilâlıca bir bölüğünden başka nedir?.. Bir ara Sosyalizm furyası başladı. Kalemini, defterini kapan okur [illegible] dökülür. «Sebilüllah!» Ucuz pahalı Sosyalizm satmıyan yayınımız, derneğimiz, Partimiz, aydın esnafımız kalmadı. Alan aldı, satan sattı. Hiç bir davranışla bağdaşmıyan sosyal formüller herkesi hazımsızlığa uğrattı. Yutulması daha kolay heyecanlar arandı.

Hazır ölmüşken, nasıl olsa sesi çıkmıyacak: şu Nâzım Hikmet'i, bir de bizim ahbap çavuşlar öldüremezler miydi?.. Nâzım Hikmet furyası çıkarıldı. Bilinen şiirler, unutulmuş anılar, kıyıda köşede kalmış aile, arkadaş mektupları, yarı istidâ, yarı rica pusulaları, ucuz pahalı, tutturabildiğine, piyasaya sürülüyor. Bir şeyi batırmanın en kestirme yolu, onu toyca savunmaktır, demiş. Nâzımcığımın da, övme yollu ipliğini Bâbıâli pazarına çıkaran çıkarana. İyi, kötü, para kazanmıyorlar mıydı?

Nâzım'ın tâlihi böylesine derebeği artığı ülkede hep bu oldu. Yaşarken, solcu ahbapları, işçi sofralarında kafa tütsüleyip mest olmak için, onu bangır bangır okudular. Ve «Vazife'i inkılâbiyelerini» (ırı dilcesi: «Devrimci ödevlerini») bir tamam yerine getirdikleriyle avundular. Şimdi Nâzım öldü: gene en keskin solcu sofralarında Nâzım kadehini en iyi kaldıran, sesini yükseltiyor. Bir okuyuşta dinliyenleri baygın yere seriyor. Nâzım şiirlerini bunun için mi yazdı? Hele nerde, nasıl, hangi doğum sancıları içinde kıvranarak dizdi?

En son, yeni moda çıktı. Nâzımın ülküsünü elbirliği ile taşa tutanlar, kendisini kutsal puta çevirme yolundan, mumyasını kurşuna diziyorlar. Meğer ciğerinin kaç mangır ettiği bilinen «aziz ahbabı» Şevket Süreyyâ'nın da «İNGILAP» yoldaşı değil miymiş Nâzım? Adam, Nâzım'ı tükürük yağmuruna tutan salyalarını saçu saça, sümüğünü çeke çeke Yön'deki çırağının ağzının suyunu akıtıyor. Bu goygoycu köy hocalığında tutunamamış kişi, Ankara sultanlarının Cinci Hocası kesilmiş kısa günde. Afsun, tafsunu kuvvetli. Nâzımı nasıl, engerek yılanını gören kurbağa gibi büyülediğini Avcıoğlumun solkulağına fısıldıyor. Ve, Sovyet Ticaret Mümessilliğinden maaşı kesilir kesilmez, «Millî hisleri» kabarıp Ankaraya kapılanan, bu zat oturmuş, ince Nâzım kesiyor. «Dilediğiniz gibi olmak» için Ankara İktisat Müdürü olarak çalışıyordum» diye başlıyor. (Vah şu Türkiyenin hâline, İktisat işleri kimlere kalmış. Tevekkeli değil ulaştığımız şu «Nurlu istikbal»). Şevket Süreyyâ neyin «İktisat Müdürü» olduğunu şöyle açıklıyor:

«Telefon çaldı. Ses Nâzımın. O sıra Vedat Nedim Tör (Aynı gerekçeyle: «Millî hisleri» kabaran ikinci azılı «Komoniz»i Matbuat (Basın yayın) Umum Müdürü idi ve galiba bana Nâzımın Ankaraya geleceğinden de bahsetmişti.» («Haberleşme» mükemmel). Onunla (Nâzımla) artık ciddi konuşmalıydım. Çünkü o, ne bir parti teşkilâtçısı, ne de partili idi» (Değer ölçüsü bu). «1930 da arkadaşları tarafından parti dışı edilen» Nâzımı, 1926'da «itilen» kendisine benzetecek. Telefonu kaptığı gibi bakın ne yapıyor Ş.S.:

«Sadri Ertem sol bir yazardı. Ondan bizzat EMNİYET UMUM MÜDÜRÜ Şükrü Sökmen Süer'i görmesini, onu bu gece bize yemeğe çağırmasını, Dahiliye Vekili Şükrü Kaya'yı da Moskovada beraber okuduğumuz İsmail Hüsrevi de...»

Görüyorsunuz, bizim «Moskovada okumuş». «Sol» larımız ne şerbetli kişiler. Bir telefon (demek Nâzımı «Telefon»a alıştıran da onlarmış), Emniyet Umum Müdürlerini, hem de «Bir üst görevli, hem de müsamahasız bir milliyetçi» olan Ş.S.S.'i (onda Ş.S. den bir S fazla) ayaklarına getirtebiliyorlar. Stalin gibi herifler yâni!.. Arkalarını Emniyete «raptedip» «zaptetmişler» Türkiyeyi!

Çankaya yolu çatallaşır. Bir bağ evine çıkar: «Sol yol Gazi köşküne. Sağ yolda ve hem bizim evin karşı tarafında İnönü de TESADÜFEN bahçesinde, beni de yola yakın bir ağacı galibâ budamakta. Onu başımızla selâmladık. Nâzikâne mukabele etti. Sonra Mareşal Çakmağın, Şükrü Kaya'nın ve DİĞERLERİNİN evleri önünde dolaştık. Nihayet Atatürk'ün Köşkünün Muhafız kıtasında TANIDIĞIM bir subayın yanına gittik. Bize çay

(Devamı 4 üncü sayfada)

Miting hazırlanıyor!

Gazetemizin ilk sayısında, teklif ettiği «Hayat Pahalılığını ve İşsizliği Protesto Mitingi»nin hazırlıkları devam etmektedir.

Düşünce ile davranışın birlikte yürümesinin Bilimsel Sosyalizm'in temel ilkelerinden biri olduğunu çıktığı günden beri savunan gazetemiz; bu konuda kendine düşen görevleri de imkânları ölçüsünde yerine getirmek için çalışmaktadır.

Okuyucularımızı, kol ve kafa işçilerimizi ve tüm örgütlerimizi de Türk halkının ana dâvası olan hayat pahalılığı ve işsizliğe karşı savaşta işbirliğine çağırıyoruz.

Mitinge katılınız ve kaç kişi ile katılabileceğinizi «P. K. 354 İstanbul» adresine bildiriniz.

SOSYALİST

Demokrasi Yunan icâdıdır

Tuğrul Ateş

«Mâlûm'u âlilerdir ki», bugüne bugün Yunanistanda Demokrası vardır. Tahterevallinin Sağ koluna daha Amerikan güdümlü bizim DP Karşılığı, MRP (Millî Radikal Partisi) oturmuştur. MRP nin başında «tâlihli Menderes» diyebileceğimiz Karamanlis, 1961 seçimlerinde oyların % 50-[illegible] almışken, 1963 yılı % 39.3'e düştü. Karamanlis'in talihi [illegible] hayata iken yerine bir Süleyman Demirel bulundu: Kanelopulos geçirildi. Kâr etmedi. Tahterevallinin öbür ucunda, «İhtiyar Kurt» Papandreu'nun Merkez Birliği Partisi 1961 seçimlerinde % 33.6 oy almışken, 963 yılı % 42, 1946 yılı % 52.7 oyları ele geçirmişti. Ve İnönü gibi, Papas'da Amerikan oyununu oyuncak kral tarafından devrilince farkediverdi.

Şimdi Amerikan Finans kapitalinin gizli gücü CİA ne yapacaktı? Yunan Kralı, rahmetli Gürsel Paşa gibi yaşlı değildi: ne ölüyor ne Hânedan göbek bağiyle bağlı bulunduğu İngilizden (İntelicens Servisten) kopuşuyordu. MRP başına geçirilmiş olan Kanelopulos ta, ne Süleyman Demirel kadar kolayca alkışlanabiliyor, ne AP gibi oy avcılığı yapabiliyordu. Papa ile Kralı kapıştırmaktan başka çare kalmadı. Papaandreu'nun oğlu İnönünün Ecevit'inden daha ataktı. ASPİDA (Askerî «sol» İhtilâli) dâvasında bir türlü ele geçmiyordu. Milyonluk «Çifte Parti» ve Kral çekişmesi, bizim ufaklıklar (CKMP, MP, YTP, TİP) gibi bir kaç yüz bin oyla şu veya bu yana saf. rahk eden küçük partileri (Pasalides'in Demokratik Sol Birliği'ni, Markezinis'in «İlericiler»ini, Stefanopulosun Liberal Parti'sini ERE'yi) başa belâ ediyordu.

İngiliz Entelicens'i ile Amerikan CİA'sı arasında denge bozuldu. Yâni 20 yıl önceki İngiliz - Amerikan Siyasî Limited Şirket - Doktrin'i çatladı. Ta Nea: «Kral Hükûmet darbesi yaparsa, tek çözüm İhtilâldir!» diye yazdı. Ethnos gene birinci sayfasını şu başlıkla doldurdu: «Anayasaya tecavüz ederlerse, İhtilâl ilân edeceğiz!» (1/4/1967. Bu Krala karşı yapılmış tehditler 1 Nisan balığı değildi. 20 gün sonra Ordu ve Polis alârma geçirildi. 2 gün sonra, Menderesin ilân edip te başaramadığı «YUKARIDAN İHTİLÂL» patladı. Kral da, Kralın Başvekili yaptığı Kanelopulos'ta, Papaandreu da havaya uçar gibi oldular.

Burada hangi PARTİ veya DEVLET BAŞKANI bilerek rol oynadı? CİA, Truman doktrininde yeni bir ayarlama yaptı. Geri küçük «BAĞIMSIZ» Devletler böyle trajî - komik «İDARE» ediliyorlar. Şimdi Temyiz Savcısı. (Selânikte faşistlerin motosikletle öldürdükleri, daha doğrusu CİA nin öldürttüğü Sosyalist şef Lambrakiden'i Kennedy usulü kim vurduya getirmek için yalancı şahit uzmanı) Konstantin Kolyas

(Devamı 2 nci sayfada)

İSPANYADA...

Yeni İskambil Kâğıtları aranıyor

1967 yılında yaşıyan bir milletin ruhu 1000 yılında dondurulmuş bulunursa, orada herşey olur. İspanya'da da her şey oldu, oluyor ve olacak. «Seçim» bile oldu. Franko'nun düşmanları Franko'ya oy verdiler. Nasıl? Bayağı; Batılı gazeteci yazıyor:

«Pek dinamik «İstihbarat ve Turizm Bakanı B. Farga İribarne'ye bir yabancı gazetecinin, Madrid'de aynı gün o sandığa ayrı ayrı oy atabildiğini söylediğin zaman, o bana alay edip etmediğimi sordu.»

Aslında gazeteci Bakana, İspanyol milletiyle alay edip etmediklerini sormalıydı. Sormuyor. Yalnız Kastil bozkırını geçerken (nereden de aklına gelmiş?: «Tıpkı Küçükasya» diyor. Doğrusu İspanyanın yalnız bozkırı coğrafyası değil, Tarihi de, toplumu da tıpkı bizim Anadolu: kâr-kadim battal Tefeci-Bezirgân İmparatorluğu Osmanlı ile İspanya ikizkardeş gibidirler...

Dünya İspanya'ya kalsa, daha sittin sene Engizisyon işkenceleri altında kül oluncıya dek yanardı. (9.3.1967 günü B.M. Meclisinde H. ÖZCAN diyorki: «Anayasamıza göre eziyet ve işkence memnu'dur. Cezaevlerinde nasıl dayak atıldığını, işkence yapıldığını bizzat dinledim.» İlâhi Özcan Türkiyeyi cezaevleriyle karıştırıyor.) Yaşı benzemesin, tepedekiler aynı: «İlerici» misin, «Gerici» misin horoz dövüşündeler. Herkesin burnundan düşen dokunulmazlık: «PRESTİJ» (bizde buna «PEREŞTİŞ» diyorlar): yâni kanunların ve prensiplerin üstüne sivriltilmiş kof kişi çalımları sahneyi kaplamış.

İspanyalıları allak bullak eden tek mesele «Organik Devlet Kanunu» çıkmış. (Bizim: «Temel Hak ve Hürriyetler Kanunu»). Ona göre, demem «Anayasayı tadil» edelim, ama liberalce bir reform kanunu uyduramaz mıyız?.. Anketçi diyor ki: «İspanya'da kanunların yorum marjı Fransadakinden hayli geniş». Yâni, Kanunun, çiğniyenin ağzına göre biçim alan bir sakız. Kanun çıkar. Uygulanması için (bizim İş Kanunu gibi) arkadan gelecek Acem Şalının istimi gibi sürüyle tâlimatnameler, tüzükler, kararnameler, [illegible] Aralık 1966 günü çıkan «Devletin Organik Kanunu»: «Liberal olmasını «Liberal» dir ya. kotarılışı henüz ele alınmamış bulunan çeşit çeşit «Tamamlayıcı Kanunlar» ın çıkmasına bağlıdır» (2 Şubat 1967 günü).

İspanya'da (yalnız İspanya'da mı?) [illegible] yı: seri halinde avukat imâl

(Devamı 3 üncü sayfada)

MAO Diyor ki:

9 Ocak 1965 günü Amerikanın en ünlü Çin uzmanı, Edgar Snov 32 yıldır tanıdığı Mao Tse Tung ile gizli bir konuşma yaptı. Kuzey Vietnam'ı U S A bombalamaya başlamadan bir ay önce geçen konuşmanın tekrarsız özeti şöyledir:

Snov - Vietkong (Güney Viet İhtilâlcileri) tek başına yener mi?

Mao - Evet. Bugünkü Vietkongun durumu 1927 - 1937 yıllarındaki Çin'in durumundan daha iyidir. Çin'in davranması için, yalnız Çankayşek (Komünistleri kılıçtan geçiren Çin generali) yetmedi, sekiz yıllık Japon işgalinin de olması gerekti. US Amerikanın Güney Vietnamda bulunuşu iyi oldu. Halkın askerlikçe eğitim görmesini ve silâhlı bir kurtuluş gücünün kurulmasını o koalylaştırıyor.

Sn. - Conson'a bir diyeceğiniz var mı?

Mao. - Tabii, ben, kişi olarak, tarihsel güçlerin Çinlilerle Amerikan halkını birbirinden ayırmış bulunmasına esef ederim. Ne varki, bu ayrılığın bir Çin Amerika savaşiyle biteceğini sanmıyorum. Bir gün gelecek bu iki ulus muhakkak birleşecekler.

Snov, - Ya Savaş Kuzey Vietnama sıçrarsa?

Mao. - Kuzey Vietnam savaşı olmıyacaktır.

Snov, - Amerikan hükûmeti sizi hiç anlamıyor.

Mao, - Niye anlamasın? Çinliler iç işleriyle pek uğraşıyorlar. Sınır dışında bir dövüş cinayet olur. Güney Vietnamlılar kendi işlerini kendileri görebilirler. Çin Kurtuluş hareketlerini ve ihtilâlleri destekler, ama ülkeleri istilâ ederek değil.

Snov, - Çuenlây (Çin başbakanı), Amerika askerlerini geri çekmedikçe 1954 Cenevre anlaşması yenilenemez, dedi sanırım?

Mao. - Okumadım Çu'nun dediklerini. Bu işin şöyle ihtimâlleri olabilir: Bir Konferans yapılır, ardından Amerika askerini çeker. Konferans askeri çektikten sonra da olabilir. Konferans yapılırken Amerika askerini Saygun çevresinde tutabilir. En sonra, Güney Vietnamlılar Konferans'sız da A8merikalıları topraklarından atabilirler.

Snov, - Amerikan Hükûmetine bir öğüdünüz olur mu?

Mao, - Biraz çekilseler, iyi olacak Çok yayıldılar yeryüzüne. Ama beni dinlemiyorlar, ve dinlemiyecekler.

Snov, - Conson'a bir diyeceğiniz var mı?

Mao, - Pu-şih (Hayır)

Snov, - Sovyetler Çin'i «Kişi tapıncı» ile suçluyorlar?

Mao, - (gülümsedi). - Belki böyle bir şey olabilir. Söylendiklerine göre, Stalin için kişi tapıncı varmış ta, Kruşçef için yokmuş. Çin halkı bugün istediği tenkidi söylüyor ve o gibi şeyleri yapıyor. Bunun bir nedeni olsa gerek. Bay Kruşçef belkide hiç bir tapınç konusu olmadığı için düşmüştür. Devrim pratik şeydir.

Snov. - Çin gençliği için ne dersiniz?

Mao. - Yirmi yaşından aşağı olanlar ne Savaş gördüler ne Emperyalizm. Akrabaları böyle hikâyeleri onlara anlatmış olabilirler, bunu bir yerde okumuş ta olabilirler. Ancak, Yazılanlar ve söylenenlerle, Tarihi yapmak ve yaşamak aynı şey değildir.

Snov, - Siz Çin'i bambaşkalaştırdınız. Genç kuşak hazıra kondu. Şimdi ne yapacak sizce?

Mao, - Ben de bilmem. Kimse de bilemese gerek. Komünizme doğru bir gelişme olabilir; bakarsın gençlik Devrimi inkâr edip kötü şeyler (kan huai sih) te yapabilir; Emperyalizmle barışarak. Çankayşek-i Kara Çinine çağırabilir ve ülkede henüz var olan ufak azınlıklardan yana çıkabilir. Tabii, bunu istemem, ya önceden belli olmaz.... Amerikan bombardımanına karşı Sovyet revizyonizmini sineye çekersek, bu Amerikan ve Sovyet burjuvaları arasında bir denge kurmak olur. Biz Kruşçef'kâri revizyonizmin Çin'de başgöstermesini önliyebilir miyiz, önliyemez miyiz?. Bu konu... yüz, bin, hayır on bin yıl boyu ülkemiz ve Partimiz için bir ölüm dirim meselesidir. Emperyalizmin peygamberleri, Çin'de üçüncü ve dördüncü kuşağın «Barışçıl evrim»e uğrıyacağını umuyorlar. Biz o Emperyalist peygamberliklerini tâ köklerinedek yolmak, kırmak zorundayız.

Amerikan uzmanı, Mao'nun son sözleri 1964 yılı söylediğini hatırlatarak, diyor ki: «Mao bana iki yol, hemen Allahı görmiye gideceğini (Sangti) söyledi. Proletarya ihtilâlcileri Tarihte daha ne zamanedek bekliyecekler? Bak, Emperyalizm ve Revizyonizmciler bekliyorlar mı? 1000 yılı 600 000 genç komünist Partiye girdi. Eğitimli idiler. Kimilerinin «babaları var» ...... Çin Komünist Partisi üye-

(Devamı 4 üncü sayfada)

BAŞ İSTERİZ

Aşık İhsani

«YOK!» ne demek efendiler?
İŞ isteriz!. İş isteriz!
Kendimizi sizin ile
Aş isteriz. eş isteriz!

Kulak verin, duyun bizi
Boşa getirmedik sizi
Çoluk, çocuk dizi dizi
Aş isteriz!.. Aş isteriz!

Derdimizi bitirecek
Bize derman getirecek
Gövdemizi götürecek
Baş isteriz!.. Baş isteriz!..

BAŞYAZI

KÖR BARSAK AMELİYATI (C.H.P. DEN İSTİFÂLAR)

Türkiyemizin bütün ekonomik, sosyal ve politik yaşayışı bir kör barsak hastalığı ile kıvranır durur. CHP Genel Sekreter Yardımcısı İbrahim Öktem'le birlikte CHP'de küçük bir ameliyat geçirdi. CHP'nin Körbarsağı, Türk milletinin yediğini burnundan getirdi. Antika toplumun tâ Bâbil'den Osmanlı'ya aktardığı Tefeci - Bezirgân Hacıağalığıdır.

Tefeci - Bezirgân körbarsağı, Türk Milletinin karnında zaman zaman korkunç apandisit krizleri patlatır. Gerçekte toplum yapısı için hiç bir görevi bulunmayan o körbarsağın «bizâtihi» en ufak bir önemi yoktur. Ne var ki, vücudün karın gibi derin yerinde, içimizde oturduğu ve periton kadar hassas bir gizli polis idaresi ile, yabancı finans kapital şebekesini hemen alârma sokabildiği için, aman körbarsağın kılına dokunulmasın diye, zavallı millet karın ağrısından kurtulamaz. Zaman zaman, hayatını acı tehlikelere sokan buhranlar içinde kıvranır durur.

Hekimlikte apandisit için: «İlâcuhû, ihracuhû» (kesilip atılmadıkça iyileşmez) denir. Doğrusu da, şimdiye dek, körbarsağı kesilmiş bir kişinin zarar gördüğünü öne süren «Tabip» çıkmamıştır. Ne var ki, bizim Siyaset «Tabip» lerimiz, sırf bıcı kovmak, ağrı kesici ilâçlar şırınga etmek yoluna gidip, körbarsağımızı sinsi (müzmin) illete çevirmekte üstâd geçindiler. CHP o tutucu (konservatör) ve statokocu müteşebbisliğin şampiyonu olmakta direnmişti. Türkiye'nin yıllar yılı iştahsız, hazımsız, inkıbazlı «Hasta adam» lığı bir türlü sahiden giderilemediydi. Ancak en son, kendi içinde, Amerikan gizli servisleriyle elele vererek, kendi başını yeme teşebbüsleri azıtıp ta karşısına kendisinden daha tutucu bir AP çıkınca, CHP işi anladı. Feyzioğlu gibi körbarsaklar, «profesör - şerbetiyle» de tadlandırılsalar, Parti Peritonunun içinde zehirlerini ve mikronlarını saçtıkça ne CHP, ne bu millet palyatif tedavilerden hayır bekliyemezdi.

Batıda Prosper (hızlı refah getiren) kapitalist gelişim, prekapitalist Körbarsağını, ekonomik ve sosyal yoldan eritti. Türkiye'de Tanzimat'tanberi Körbarsak, vücudun kalbi, böbreği, beyni yerinde bir organ imiş gibi gösterildi: bütün saygıdeğer «Şapkalı doktor» lar, yahut levanten Kalos yatros'lar Hipokrat çağından kalma binbir ilâçla körbarsağımızı şımarttılar. Bir ara, Hacıağa politikacıları yabancı bezirgân - şapkası giyerlerse «Tabib'i Hâzık» olurlar sanıldı. Son CHP Kongresi ve İnönü 48 körbarsağı CHP'nin karnından dışarıya atmakla, ileri bir adım sağladı. Yalnız unutmıyalım: Milletin karnındaki körbarsak durdukça karın ağrısı ve inkıbaz devam edecektir.

Daha Kongrenin ertesi günü «Parti Meclisi» seçiminde 3 eğilim belirdi:

1 — Meclise: «Profesör ve ılımlıları» sokmak: pusudaki tefeci - bezirgân yumruğu hep öyle «bilimsel» kadife eldiven kullanır. 27 Mayıs'a ilk gedik ılımlı, profesörlerle açıldıydı.

2 — «Ortanın Solu Milletvekilleri ve Senatörleri [illegible] «Haşarı Profesörler» durur. CHP Meclis Grupunda [illegible] gar kovaraplar, «affedilseler» bile, zaman kazanmak isteyebilirler.

3 — İnönü ve Ecevit'in (Genel Başkan ve Sekreterin) direktifini bekliyenler. 2/3/967 günlü Cumhuriyet: «Seçimlerin çekişmeli olacağı ve kısa zamanda sonuç alınamıyacağı ileri sürülmektedir» diyordu. 3 Mayıs günü ise Parti Meclisine Profesörler getirildi.. Gene bu CHP oportünizmi mi?

Biz yapılan küçük ameliyatın bir siyasî fistülle sonuçlanmamasını dileriz.

SOSYALİST

Sosyalist konferansı için ANKET

Gazetemizin ilk sayısında yayınladığı «Türkiyede Sosyalist Konferansı için Çağırı» başlıklı yazı geniş ilgi gördü.

Gazetemiz; «Sosyalist Konferansı»nı düşünce alanından davranış alanına aktarmak ve gerçekleştirmek için gerekli çalışmaları yaparken, bu konuda bir Anket hazırlamayı da uygun görmüştür.

Tanınmış sosyalistlerimizin, Aydınlarımızın, İşçilerimizin ve gençlik temsilcilerinin aşağıdaki sorularımıza verdikleri cevapları elimize geçiş sırası ile yayınlıyacağız.

— Sosyalist —

Sorularımız

1 — Türkiye'de sol bir hareket derlenişine taraftar mısınız?

2 — Sol derleniş, hangi eğilimlerden, kuruluşlardan ve kimlerden olmalıdır?

3 — Sol Birliği sizce nasıl sağlanabilir?

4 — Sol Birliğin gelişiminde Sosyalistlere düşen görev nedir?

5 — Gazetemizin teklif ettiği Sosyalist Konferansı ne zaman, nerede ve nasıl toplanmalıdır? Siz Konferansa katılır mısınız?

M.B.K. Üyesi, eski Sosyal - Demokrat Parti Başkanı, Em. General

Sıtkı Ulay

Muhterem arkadaşlarımı

Sol Hareket, Sol Birliği ve Sosyalistlerimize düşen görev konusundaki sorularınızı mazur görürseniz özetlediğim halde istediğinizden biraz daha uzun olarak cevaplandırıyorum:

C: 1 — Bugün Türkiyemizde fikir alanında beliren bilhassa, sosyal, ekonomik ve kültürel alanımızdaki sol düşünce ve sol tatbikat, ölçüsü belli olmayan karma bir sistemden başlıyarak, birbirinden az farklarla sola doğru, Komünizme kadar dayanan, geniş, yayvan, derinliği henüz olmayan ve teessüs etmemiş bulunan yalınkat bir cephe durumundadır.

C: 2 — Böyle bir cepheden; bugün karşımızda bulunup, hergün biraz daha gerginleşen ve kemikleşme istidadında bulunan bir soyguncu, komprador burjuvazisine karşı taarruz şöyle dursun sol cepheyi mütearrız saldırılarına karşı bu yalınkat hali ile savunmak çok zor ve imkânsız hale gelebilir.

(Devamı 4 üncü sayfada)

Gelecek sayıda

YENİ GAZETE'de Kâzım Alöç'ün hataları

DÜNYA OLAYLARI

GÜNEY ARABİSTAN VE İŞÇİ PARTİSİ

● İşçi Partilerinin bir mârifetleri de, Burjuvazinin açıkça yapamadıklarını, sosyalist maskesi ardında becermektir. Bahtsız Arabistan yarımadasının güneyi gene kana boyandı. İngiliz İşçi Partisi 1964 Aralık ayında, Güney Arabistan Federasyonu adı ile, Aden üssü ile Umman kıyılarının masrafını yerli halka yüklemeyi 1968 yılı için vâdetmişti. Bütün oralar, «Bir tek egemen Demokratik Devlet» olacaktı. Emperyalizmin geri ülkelere hangi «DEMOKRASİ» yi bağışladığını tecrübemizle biliriz. Aden ve Güney Arabistan: aylığını İngiliz entelicensinden alan ulu kişileri (orada Şeyhleri, Sultanları) başa geçirecek, taş atıp kolunu yormaksızın onlara Emperyalizmin bekçi köpekliğini yaptıracaktı.

Bu oyuna hazırlık olmak üzere, sosyalizmi kimsecıklere bırakmıyan İngiliz İşçi Partisi: 1965 Eylülünde Aden üssünün o maskara Anayasa'sını bile çok görüp ortadan kaldırdı. Mukaui hükûmetini dağıttırdı. Bunun üzerine Mumaki ve Asnag gibi «ılımlı milliyetçiler» bile ya illegal (gizli) çalışmak, ya ülke dışına kaçmak zorunda kaldılar. O gün, bugündür, Aden ve çevresinde, yeni milliyetçi ve sendikacı güçlerle, Emperyalizmin şımarttığı gerici şefler arasında, zaman zaman İngiliz askerlerinin de katıldığı boğuşmalar aldı yürüdü.

Şubat ortasında patlıyan ayaklanmada 12 ölü, 40 yaralı oldu. Bu yetmedi. Geçen salı: İŞGALEDİLMİŞ GÜNEY YEMEN KURTULUŞ CEPHESİ adlı milliyetçi teşkilâtın Sekreteri Makaul nin 3 oğlu birden, başka 3 kurbanla birlikte sokak ortasında öldürüldü. Kendisine kul olmıyanın ciğerini söküyordu İşçi Partisi İngilteresi. Halk Genel Grev yaptı. Cenazeleri 15 bin kişi götürüyordu. Üzerlerine ateş edildi. Ateş eden 2 kişi kaçtıkları evde yakalanıp halkça linç edildi. Böylece katillerin kışkırtanların izleri kayboldu.

«Kimdi yapanlar? Halkın Milliyetçi ve Kurtuluşçu teşkilâtı [illegible] İngilizin olmaz mı? Ma[illegible] oğullarını öldürdüler: MİLLÎ KURTULUŞ CEPHESİ adlı ajan teşkilâtıydı. Bu yavuz hırsızlar, cenaze törenine katılıp cinayeti kendilerinin değil, «Sultanlarla Sömürgecilerin» yaptığını ilân eden beyannameler dağıtmaktan da utanmadılar. Cenazeyi Camie götürenleri kurşunlıyanlar da, İngiliz parası kesen GÜNEY ARABİSTAN LİGİ adlı örgüttendiler: Sokaklarda bacaklarından tutulan ölüleri sürüklendi. İngiliz askeri ateş açtı: bir ölü. İngilizin verdiği kokteyl partisine bomba konuldu: 2 yaralı, 2 İngiliz kadını ölü. Emperyalizm ektiğini biçecekti.

Mısır Başkanı Nâsır, Abdel Makaul'ye çektiği telgrafta şöyle dedi:

«Bu cinayet cezasız kalmıyacaktır. Emperyalistler ve gericilik, Milliyetçilerin oğullarına saldırıyorlar, ama tarihin akışını durduramıyacaklardır.»

ÇİN VE ORDUSU

● Çin Kültür ihtilâlinin yeni basamağına geldi. Bütün dünya ordu zorundan bahsediyor. Havadis gazeteleri, Kültür İhtilâline Ordunun karışmasını üç türlü buluyor: 1 - Bir yerde ihtilâl başarısız kalınca, ordu, «İktidarı ele almak yoluyla âsilere yardım ediyor. 2 - İhtilâl elverişli gitti mi, «Her işi normal yolda yürütmek için üçlü birlik kuruluyor: İhtilâl grupu, Ordu, eski kadrolar, 3 - Mevcut teşkilât yerinde kalabilecekse, iktidarı ayrıca ele geçirmiye lüzum kalmıyor. Ordu, ekiplerin yeniden teşkilâtlanması için, kadrolara yardımcı olacak delegeler göndermekle yetiniyor, İhtilâlle kurulmuş bir Ordu, İhtilâli yalnız bırakmıyor.

Şansi askeri Bölge Siyasi Komiseri Cang Jihşing, 28 Şubat günlü Kızıl Bayrak gazetesinde şunları yazıyordu:

«Nerede ihtilâlcilerin bize ihtiyaçları olduysa, hemen oraya onları desteklemiye gidiyoruz. Yaptığımız şey: düşmanın baltalama hareketlerini önlemek ve hükûmetle halkın hayatı için gerekli olan işletmelerde üretimin ve işin normal gidişini sağlamak oldu. Kimi teşkilâtlarda askeri kontrolü uyguladık, ve geceli gündüzlü gözetim yapmak üzere ufak bir birlik gönderdik.»

Askeri kontrol, daha çok «Proletarya Diktatörlüğü» adı verilen İşçi Demokrasisini yürüten örgütün ve polisin kontrolu: yâni devrime karşı olanları sindirmek anlamına geliyordu. İşçi Demokrasisini güçlendirmek için eski Kamu Emniyeti, mahkemeler ve taşra adliyesi gibi teşkilâtlar üzerine kontrol kuruldu. Okullara, fabrikalara askeri propaganda ekipleri gönderildi. Yeni «Proletarya Demokrasisi Komiteleri» kurulunca, bunlar polise ve adliyeye el koydu. O zaman ordu, komite içindeki yerini aldı.»

KONGO

● Yukarı-Katanga madenlerine konmuş olan U.M. Şirketi Kongo kanunlarına uymayı red dedince, [illegible] işletme hakkını yıllardan [illegible] S.G.M. adlı şubesi geçti. Teknik yardım yapacak. Katangadaki 2.000 Belçikalı teknisyenle anlaşıldı. İki yıl önce haber vermeden anlaşma bozulmıyacak. Üretimi GECOMİN (Kongo madenleri genel şirketi) yapacak. Bunun yüzde 60 hissesi devletin. SGM: maden işletme plânını, yeraltından kıçarımını tasfiye taşınma ve satımını üzerine alıyor. Maden bir Afrika limanına indi mi, önceki ayın ortalama fiyatı üzerinden parasını ödiyecek. Komisyon olarak, ürün değerinin yüzde 4.5 unu Belçika Frangı ile alacak. Lumumba'nın başını yiyenler, yabancı şirketleri ürelim derdiyle uğraşma hammallığından kurtardılar. Teknisyen Belçikalılar da memnun: ücretleri, şimdiki Belçika hayat pahası endeksinin yüzde 130 u esas tutularak ödenecek. Yerli işçinin ne alacağını Allah bilir. General Mobuto'ların milliyetçiliği: maaşlarını devletçilik le sağlamakta toplandı.

FAS-CEZAYİR-SENEGAL-GANA

● Kuzey Batı Afrikada Amerika daha tedbirli davranıyor.

ŞENEGAL'in Cumhurbaşkanı Leopold Sedar Senghor: «Vaktimizi Emperyalizme sömürgeciliğe, yeni emperyalizme atıp tutmakla geçirmiyelim. müzakere yolu ile Vietnam barışına çalışıyoruz. Aşırı diller, tekyanlı hükümler yerine barışa dönelim. Cezayirde Bumedien ile yayınladığı bildiri, 1964 yılı Cenevre'de Asya, Afrika, Güney Amerika'dan gelme delegelerin «77'ler Grubu» ile yapılmış ticaret ve gelişme konferansını tekrarlatıyor. 1967 yılı Delhide toplanacak ikinci «77'ler grubu», «Ekonomik Bandong» olacakmış. Birinci siyasi Bandong'un başlarından Sukarno'yu Endonezyada Suhartoya yediren Amerika, ticaretinize bakın, demek istiyor. EAS kralı Amerikada iken, CİA'nın emrinde eski Fas polisi Fas gençlerini «temizliyor». Gençler: Üniversitenin dokunulmazlığı, sendika hürriyeti için konferans yapacaklardı. Hukuk Fakültesini polis bastı. Fas Millî Talebe Birliği, «Kaçırılan» arkadaşlarını serbest bıraktırmak için, geçen salı 2 saat grev yaptılar. Tam sayıları bilinmemekle birlikte, 2 si Filistinli olmak üzere 24 genç kayıp. Ana-babalarının avukatlarına, gençleri kaçıranın ordu olduğu söylenmiş. Belki, Krallığın güneyine düşen Tarfaya eyâletini Tanan adlı yerindeler, diyor...

GANA gibi daha açık oynadığı yerlerde, Emperyalizm Junta'sını kurduruyor baskınla kovalattığı Kvvame Kkrumah'a halk isteyince, ona Küba'nın, Sovyetler'in, Çin'in para, silâh, cephane verdiğini yayıyor. Koltuğunun sallandığını hisseden sözde: Kurtuluş Millî Şûrası başkan yardımcısı J.V.V.K. Harlev, genel polis müfettişi sıfatıyle 2'si Nijerya'lı 8 kişiyi tutukluyor. Kkrumah'a bulunduğu Ginedeki Sovyet Elçisinin 200 bin dolar ve Conakri'deki Çin Elçisinin 7 kere 200 bin dolar verdiğini ortalığa yayıyor. Alışmışlar dolara: dolarsız iş görülemiyeceğine inanmıyorlar.

GİNE (Afrika)

● Kara Kıt'anın en gelişime elverişli ülkesi. Başında Seku Ture. Çin kıyafetine girmiş. Yanında Çin Bakanı. Toprağında «ümüğüne dek düğmeli» 3.000 Çin teknisyen ve danışmanı. Çin işi Su-elektrik fabrikasını açıyor. «Mao'nun ışıklı düşüncesi» ne tutkun. Onun da «Kızıl Bekçiler» i, pijama basmasından kılıklarıyla «Alaca Bekçiler» olarak, Mao'nun «Kızıl Kitapçığı» nı okuyorlar. Amerika hükûmeti «yardım» da: Harvey Aluminium ve Halco Minig Amerikan şirketleri Boke bölgesinin boksitlerini işletme anlaşması yaparken, Sovyetler, Konkure barajına yardımdan kaçıyor. Hereket Çin tutumunun değil: Bu yağ, bir şeker fabrikası, «Halk Sarayı» mıya hazır.

ARNAVUTLUK

● Batı basını merakta: niçin Çin yanlı Arnavut «Kültür İhtilâli» üzerine susar? Oysa, daha geçen yıl Arnavutluk Ordudu rütbeleri kaldırdı, kodaman memurları taşraya aktardı, «sapkın» aydınları 6 ay önce hizaya getirdi. Mısır ve Patates ekimini önemsiyor. Başkan Enver Hoca ile Başvekil Mehmed Şehu arasında mız çıkmasını bekliyenler avuçlarını yaladılar. Çin'e giden Savunma Bakanı Becir Baluku ile Politik bürodan Hüsnü Capo döner dönmez, Çin durumu aydınlandı. Şehu: 30 Ocak günü, Kültür İhtilâli'nin «Çin burjuva ve gericilerince beslenen bütün kuruntuları kökünden kazıdığını» bildirdi. Zeri I Populit gazetesi: «İktidarı ve Partiyi ele geçirmiş olan bir avuç Çin revizyonistinin temizlendiğini 9 Şubatta açıkladı. En büyük liman Durres'te bir öğrenci grubu: kimi sokak ve alanlarla «Lüks» adlı sigaranın adını değiştirmek için gösteri yaptı. Hoca temizliği önceden yaptığı için yeni bir «Kültür İhtilâli» ne hacet kalmıyor.

MISIR-SURİYE-IRAK

● Irakta 18 Ocak günü bir gerici komplosu haberi yalanlanmıştı. 23 günü Suudi Arabistan Kralı Faysal, Ürdün Kralı Hüseyin ve İngiliz Irak Petroleum şirketi bir sivil itaatsizlik, genel grev yaparak Kuzey Irakta Amerikanvari bir «Hür hükûmet» kuracakları haberi yalanlanmadı. Suriye Cumhurbaşkanı ve Baas Partisi Genel Sekreteri Nureddin Atasi, halk mitinginde şöyle dedi: «Irak Petroleum'a karşı bütün Arap halkı bizi tutuyor, 3 Arapların petrolü Araplar içindir» parolamız gerçekleşecektir. Mısır-Suriye birliğini katledenler Emperyalizmin ve petrol şirketlerinin yamakları olan gerici hükûmetler. Filistini Yahudiciliğe teslim edenlerdir. Özellikle Cezayir ve Mısır kuvvetleri Filistini kurtaracak Halk Savaşında sorumluluklarını üzerlerine alacaklardır». Mısır Başkanı Nâsır Mısır-Suriye birleşmesinin 9 uncu yıl dönümünde şöyle konuştu: «Suriye halkını emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşında ve Bağdat'la Şam hükûmetlerini Irak Petroleum'a karşı vatanseverce tutumlarında destekliyoruz. Emperyalizmin Suriye ile Irak arasında kışkırtmıya çabaladığı zıtlıklar gerçekte Irak Petroleum Şirketi ile Suriye arasındadır. Emperyalizmin sağında Arap gericiliği (Tunusta Burgiba, Hicazda Faysal, Ürdünde Hüseyin), solunda İsrail ırkçılığı dış biliyor. Mücadelemiz Arap dünyası ilerici güçlerinin birliği aşamasına girdi.»

Emperyalizm boş duruyor mu? Kürt meselesini bahane edip, Irak Başbakanı İkinci Arif'i Ankarada yokluyor. Kızıl Deniz kıyısıyla Elalemeyn'de petrol bulunduğunu Mısır halkına müjdeliyen Nâsır'ın, Sovyetlere Salum'da üs verdiğini, Süveyş kanalında kontrol tanıdığını başka sinsice yalanlarla yayıyor.

(Yunan MİTEOLOJİ si üzerine)

ORASINA KARIŞAN RUFÂİLER

Yunanlı Yunanistan'dan habersiz:

1 — «Yunan Büyük Elçisi Delivanis, bir ara Alman Büyük Elçiliğine giderek. Telsizle, Atina ile temas kurmıya çalışmıştır.» (Cumhuriyet Gazetesi 22/4/967)

2 — «Yunan Elçiliği Basın Müdürü Yorgo Ksantopulos: Olayı başka sefaretten öğrendik, demiştir. Son derece rahat ve esprili bir hava içinde konuştuğu dikkati çekmiştir.. Bu konuda en itimat edilen bilgilerin Londradan alınabileceğini söylemiştir.» (Yeni Gazete, 22/4/967)

Demek, işi erbabı biliyor: İNGİLİZ. Haberi erbabı veriyor: ALAMAN. Sahneye koyan erbabı kim? Yunan kapıkulu «Son derece rahat».

MİLLÎ SINIR TAKMIYAN KUŞLAR

«Yunanistanın dışarı ile bağlantısı tamamen kesilmiştir. Yollar trafiğe kapalıdır.» Türk-Yunan sınırından bildiriliyor): «Yunanlılar Türkiyeye geçmek istiyenlere çıkış vizesi vermemişlerdir. Bu yüzden sınırın iki yanında bir çok turist otomobili beklemektedir. İstisnai olarak NATO mensubu 4 Amerikalının Türkiyeye geçmesine izin verilmiştir. Görüştüğümüz Amerikalı subaylar, Yunanistanda olağanüstü bir durum görmediklerini, sadece, Yunanlı askerlerin durumdan memnun olduklarını sezdiklerini söylemişlerdir. Lüksemburglu (o da «müstesnalar» dan) (Cho Even, Yunanistanda hiç bir olağanüstü durum görmediğini ifade etmiştir.»

Yâni, sınırdan kuş uçurtulmuyor: «MENSUPLAR» (CİA Ajanları) «Müstesnâ», uçuyorlar ve sivil, asker, hep bir ağızdan ötüyorlar: ««Yunanistanda Olağanüstü bir durum görmedik!».. Emperyalist ajanlar için bir küçük ülkede Hükûmet devirmek kadar «OLAGAN» ne var dır ki?

FRENKÇE BİLMİYENLER ANLAMASIN DİYE

«Yunan Trajedisi» öylesine kör körüne parmağım gözene bir Kodaman Emperlist oyunu iken, bizim iyi santte olsunlar Basını ne yazsa beğenilir?

«Bir taraftan Kral Konstantin ve Saray çevreleri, diğer taraftan baba-oğul Papaandreu'lar, nihayet Yunanistanda beklenen askeri darbenin gerçekleşmesini sağladılar.» (Yeni Gazete).

Neredeyse, Eşrefçe «Bir elinden Şâh tuttu, bir elinden Pâdişah» diye «Hürriyet ana»nın başına getirilen tecavüzü Kral ile Papaandreu «Demokrasi ana»ya yapmışlar sanılacak. Amerikanın haberi bile yok, yani ya... Frenkçe L'Orient gazetesi ise şöyle yazıyor:

«Türkiye şimdi Batı'ya karşı daha bağımsız bir askeri ve ekonomik görüşün yönelmesinde etkili olmıya başlamıştır.... Hele NATO içinde sarsılan Türk sadakatinin, şimdi Atina'dan da uzaklaşması için Amerika'nın paçaları neden sıvamış olması düşünülmesin?»

KAN BANKASI

Yunan Radyosu: «Sokağa çıkanlara emir almaksızın ateş edileceğini ilân etmiştir.»

Bir köpek bile böyle sorusuz kurşunlanamaz. Yunanlı kurşunlanır. Ardından kalkar Yunan Başbakanı şunu bildirir:

«Askeri müdahale YUNAN KANININ akıtılmasını önlemiştir.»

«Yunan Kanı» kim

«Radyo ilk Krallık emirnamesinde, gergin havayı dağıtmak için, Anayasanın 91 inci maddesinin kendisine verdiği yetkiye dayanarak: Basın, Konut, Toplanma, Cemiyet kurma ve Haberleşme haklarının kaldırıldığını açıklamıştır.»

Bu hesapça, Yunanistanda: damarlarında CİA ve Entelicens Servis Petrolleri akan Kral, Felemenk Kralının damadı, halis İngiliz kanı Hambro Bankanın içgüveğisi II inci Kosti Hakan'dan başka akıtılmak istemiyen «YUNAN KANI» kalmıyor ortada. O da Cermen Kanı.

«Kan Bankası» çıktı çıkalı «Banka Kanı» her Kandan daha ağırbasıyor.

TEK - EL

T.B.M. Meclisinde CHP'liler «YUNAN» sözcüğü ile «YUNAN» sözcüğü arasında kurulan bağın «Türk — Yunan ilişkileri» üzerine etki yapıp yapmadığını soruşturmuşlardır. Atinadan gelen haber, tevkif edilen 6 ilâ 8 bin kişi arasında «Enterpolin yakından tanıdığı» kimseleri anıyor. «ENTERPOL»ı bildiğimiz gibi, Polis Enternasyonalidir. Ve bu Enternasyonalin Türkiye de en sadık üyesidir.

O gibi işlerde bir kaçgöçümüz olmadığına en açık belge, aynı gün, bililin gazetelerimizin Baş sayfalarındaki 36 puntuluk şu satırlar oldu. «İhtilâl hükümetinin kudretli siması Bakan Albay Papadopulos»... «CHP'li 8 lerin sayısı 63.e çıktı»... «Yunanistanda kuvvetli adam S. Patatos»... «Çetin Altan İzmirde döğüldü.»

«Herkesin maksûdu bir, ammâ rivayet muhtelif.»

EKONOMİ POLİTİK

VATANLARI SATANLAR

Yazan: İKTİSATÇI

27 Mayıs, suyun yüzüne hep ve yalnız «Kültür - Eğitim» konularını çıkardı. Suyun dibindeki ekonomi ve Toplum trajedileri o sayede unutuldu. Unutulmıyacak tek derin olay ise, Finans kapitalin Türk milletine ihanetini, Menderes'in şahsında kalan bir kusurmuş gibi yutturabilmesi oldu. İsrail oğulları her yıl toplanır: bütün günahlarını ortadaki tekeye yükler, ve sonra suçlu tekeyi kesince, günahlarından kurtulurdu. DP. düzeninin günah çıkartma tekesi Menderes oldu. Finans kapital, bir an, bütün günahlarından temizlenerek, Demirkırat'ı AP senbolü yaptı. Ve o sayede, daha teşkilâtlı, daha bilinçli sömürücülüğüne rahat rahat girişti. Buna «ÖZEL GİRİŞKİNLİK» (hususi teşebbüs) denili

Yumuşacık bir tatlılıkla «ÖZEL TEŞEBBÜS» denilliveren Finans Kapitali, o kanlı kansız trajedilere neden sık sık başvuruyor? Bunu, 27 Mayıs'tan sonraki ekonomik, sosyal, politik olaylardan iyi hiç bir şey açıklıyamaz.

★

«Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları» (TTOSOTBB) (Toto Sot Bebe) diye adı satırlar dolduran İşveren Teşkilâtının Başkanı Sırrı Enver Batur, 15-16 Şubat günü, İskenderunda «Dördüncü Koalisyondanberi» yapıldığını söyledi. Bölge Toplantılarından sonuncusunu açtı 5 milyon insanın ekmeğini kesen 15 Ticaret ve Sanayi Odası, 3 Ticaret Odası, 1 Sanayi Odası 7 Borsa (26 İşveren teşkilâtı) Güney Bölgesi 4 üncü kongresinde, birlik başkanı «Aziz arkadaşları» na şu yalın kat zamane olayını açıkladı:

«Günümüzde, dünya iktisadi düzem alıştığımız iktisadi düzene nazaran çok değişiktir... Küçük Pazarların yerini dev pazarlar almakta ve gümrük duvarlarının kaldırılması için dünya çapında büyük gayretler sarf olunmaktadır.»

«KÜÇÜK PAZAR» neresi? Türkiye, İran, Pakistan... ve Belçika, Fransa, İngiltere, Amerika... hep «Küçük Pazar», İstanbul'un en bataklı «Küçük Pazar» ı gibi bir şey o tek tek kapitalist ülkeleri. Çünkü «Gümrük duvarları» ile kapatılarak dünya milletlerine birer çifit Getto'su haline getirilmişler. Milletlerin o boğulma duygularından yararlanmak istiyen Finans-kapital, «Küçük Pazar» ları ustalıkla, ama milletlerin kendilerine değil, Finans-kapitale «açmak», milletlerarası banka ve şirket sermayesine açık pazar etmek istiyor. Batur'a göre:

«Kapalı ekonomi sistemleri, malların, sermayenin ve insanların serbestçe yer değiştirmesini, serbest rekabeti ve serbest ticareti öngören açık ekonomi sistemine gitmektedir.»

Ne demektir «Kapalı ekonomi», «Açık ekonomi»?

Tarihte, Kapitalizmden önce KÖY ve KENT üretimi «kapalı ekonomi» idi. Sermaye o küçük kapalı ekonomileri rekabet kılıcıyla kesip biçerek, kendi alış verişine açtı. Sermayesine göre büyüklüğü değişen ülkeler ölçüsünde geniş pazarlar yarattı. O pazarların siyasal sınıflarına VATAN ve vatanlar içinde oturan modern insanlar MİLLET adını verdi. Milletleri, kendi vatanlarını öteki milletlere karşı ölesiye savunmıya alıştırdı. O zaman, eski daracık tabii köy ve kent ekonomileri yerine geçen daha geniş kapitalist ekonomisi de, ayrı millet ve ayrı vatan gümrükleri ile sarılarak, öteki Milletlere ve vatanlara karşı bir «Kapalı ekonomi» oldu.

Bay Batur, şimdi, Milleti kapsayan Vatan adlı kutsallaştırılmış çerçeveyi «Kapalı ekonomi» sayarken bunu söylüyor. «Açık ekonomi» derken de: Vatan gümrüklerini ve sınırlarını çatlatıp yıkmayı «Küçük pazarların yerine dev pazarlar geçiyor» gibi kibar lâfla şirin gösteriyor. Doğrusu, Vatan sınırlarını kaldırma pazarlığı büyük Emperyalistler arasında gürültü çıkarıyor. Küçük geri ülkelere soran yok. Finans-kapital, harıl harıl yaptığı sermaye ihracı oyunlarıyle geri vatan sınırlarını çoktan kuşa çevirdi. Sovyetler, Boğazları savunma teklifini ağzından çıkarır, çıkarmaz, «Vay, sen üs istiyorsun, ha?» diyerek, Akdeniz'den Karadeniz'e, Edirne'den Ağrı Dağı'na dek baştan başa Türkiye'yi Amerikan üsleriyle süslemek bu idi. Petrol şirketlerinin Anadolu'da her köşe başına oturttukları benzin istasyonları» sahiplerine ansızın Demirkırat Partiyi kurduruşları bu idi. Gidişten azıcık irkilince, düşen Menderes'in yerine B. Demirel'i aynı yola yolcu eden davranış budur.

Onu, Türkiye İşveren sınıfının sözcüsü şöyle ağdalıca özetliyor:

«Bizim bugün ANA İKTİSADİ MESELEMİZİN, teşekkül, müessese ve işletme olarak böyle bir iktisadi sisteme nasıl ayak uydurabileceğimizin teşkil ettiği muhakkaktır.»

Milletlerarası Finans-kapital'in Türkiye'de iktidarı tutan kanadı, yâni Batur'un deyimi ile: «Sanayi Ticaret Tarım, Turizm, Nakliyecilik, Bankacılık, Sigortacılık gibi irili ufaklı işletmelerin sahipleri», daha doğrusu «ufaklı» ları bozuk para gibi harcıyan «İRİLİ» Burjuvalar, bu Vatanın sahibi biziz, diyorlar, alırız da, satarız da, ticaretimize kimse karışamaz. Çünkü:

«En büyük sorumluluğu ferd ve teşkilât olarak ÖZEL TEŞEBBÜS taşımaktadır... ÖZEL SEKTÖR(memleketin bütün vergi yükünü, bütün mesuliyetini üzerinde taşıyor...»

Bir yol, işveren vergiyi, halk gibi alın teriyle kazandığından vermez: halkı çalıştırarak veya kazıklıyarak ele ettiği KÂR'ından verir. Yâni, işveren verdiği zaman dahi, vergi parası gene halkın sırtından çıkar. Ancak, Finans-kapitalin ödediği vergi nedir? 1963 yılı Kurumlar Vergisi için beyanname verenlerin sayısı 4166, bunlardan kâr gösterenler: 2375 kişidir. Ödedikleri vergi: 375 milyon. Ama, bunun 187 milyonunu Kamu Kurumları, yâni 116 Devlet kurumu ödüyor. ÖZEL TEŞEBBÜS'ün ödediği gerçek vergi 218 milyondur. Ya ödemediği? Evet: 1591 Kurumun «ZARAR» gösterdiği para tam: 720 milyon lira: neredeyse ödediği verginin 4 katına yakın... O yıl Devlet 11.730 milyon vergi topladığına göre, ZEL SEKTÖR «Bütün vergi yükünü» taşımak şöyle dursun, milletin ödediğinin 53 te birinden azını ancak öder

Vergisinin 4 katı zarar gösterip, «Memleketin bütün vergi yükünü taşır» geçinenlere, sahtekârlıkları hatırlanınca ise, namuslarına dokunur. Bağırırlar: «Hür müteşebbislere karşı saldırmalar, son zamanlarda Millet Meclisi Komisyon müzakerelerine ve Senato kürsülerine kadar intikal etti. En büyük sorumluluğu, ferd ve teşkilât olarak özel teşebbüs taşımaktadır... Özel Sektöre kaçakçılık, Özel Sektöre çıkarcılık isnad eden arkadaşlara bu iftiralarını, kasitlerinin bütün mânâ ve şümuliyle red ve iade etmeme müsaadelerini rica edeceğim.»

Yâni, vurguncuya «vurdun» demiyeceksin: yoksa o seni vurguncu ilân edecektir. Bu gidişe Menderes «Nurlu İstikbal» demişti: Demirel'in Ticaret Bakanı Sadık Tekin Müftüması» diye idealleştiriyor. «Ana iktisat meselemizin» Türkiye gümrüklerini ve sınıralrını Emperyalizmin dileğince kaldırmak olduğunu açıklıyanlara AP Bakanı, hiç korkmayın, diyor:

«Bu idealin tahakkukunda ise, siz müteşebbis arkadaşlarımıza düşen görevin küçümsenmiyecek, her türlü isnad ve iftiralara rağmen suret'i mutlakada himaye edilmesi lâzımgelen bir keyfiyet olduğuna da inanmalıyız. Bugün Türkiye, geçmişin Türkiye'si değildir.»

Yâni, geçti Bor'un pazarı: Finans-kapitalin âşığı cük oturdu. Bak, İsmet Paşa'ları nasıl Karma Hükûmet maşaları gibi kullanıp, ilk fırsatta Başbakanlıktan Amerika'nın bir işaretlerine kündeyle atıverdik. Siz, işinize bakın, gümrük[illegible]ırmış aşındırın, vatanı, milleti sömürünü gayretlerinizde, tereddütsüzce ifade edebilirim ki, daima, sizinle beraber, Hükûmet daima sizin yanacaktır.»

Yâni, AP Hükûmeti, dişlerine, tırnaklarına değin teşkilâtlı yerli, yabancı finans-kapitalin (Özel Teşebbüsün) emrindedir.

İşte: «Temel Haklar ve Hürriyetler Kanunu» çanları bunun için çalıyor. Ve siz, tarihin şu acı cilvesine bakın ki, «Kapalı küçük pazar» saydığı Vatan ve Milletin temel varlığını «Dev pazarlara açmak», yâni milleti bütünüyle yıkmak ve satmak için hazırlanan Finans-kapitalin [illegible] bulunan Hükûmeti, çıkaracağı kanunda: «Millî bütünlüğe zarar verebilecek şekilde... Söz, Yazı, Haber, Havadis, Resim, Karikatür veya sair suretlerle örnek veren» kişileri, daha ağır ceza bulamazsa, 5 yıl, 10 yıl ağır hapisle ortadan kaldıracak.

Bir milletin sağ duyusu ile bu kertede açık alay etmek.. Ancak, şırtını, Antika Tarihe ve Yabancı Sermayeye dayanmışların gösterecekleri cür'etti

---

Demokrasi Yunan icâdıdır

(Baştarafı 1.inci sayfada)

Başbakan oldu. Şöyle buyuruyor:

«Partiler, Demokrasiyi ayağa ve halkın iyi niyetini bir çıkmaza düşürdükleri için, askeri müdahale yapıldı... Kurulan askeri idare ne sağındır, ne solundur, Yunan halkınındır.»

Hayır Kirye Kostaki «İDARE» : Ne kralındır, ne Askerlerindir, ne Partilerin. Finans kapitalindir. Conson'la Onassis kırması, CİA ile Entelicens Servis karması bir Truman DOKTİRİNİ'dir.

KİM DEMİŞ «DOKTRİN» YOK? (Yunan İHTİLALİ!)

L'Orient gazetesi yazıyor:

«Atinadaki Hükûmet darbesinin gerçek objektifini, teşhis elbette ki en güç şeylerden biridir.»

Sağcı baskının amacını bilmek neden güç oluyor? Çünkü şu gerçek unutturulmak isteniyor: Yeryüzünde Kapitalist dünyayı bir tek güç güdüyor: FİNANS KAPİTAL... Küçük milletlerin «iğrâpta mahalleri»: Büyük Emperyalistlerin işine gelirse var, gelmezse yoktur. Geri kalmış ülkelerin politika sahnelerinde oynatılan kuklalar, milletlerin değil, kendilerinin bile alınyazılarını tâyin edemezler. Örneğin, Yunanistan CHP'si Merkez Birliği Partisi'nin lideri Yorgo Papaandreu, Batı basınında şişirilen şöyle bir tirad çekmişti:

«Yunanistanı kim idare edecek: Kral mı? Yoksa, Halk mı?»

Bu soruya, bizim CHP lideri İnönünün sevimli sözüyle: «Hadi canım sen de» den uygun karşılık verilemez. Hangi «Kral», hangi «Halk» bire Kiryos Papaandreus? Sen kiminle alay ediyorsun?

Kral: Sağ elinde gümüşlü zurna gibi «Mûsâ'nın asâsı», sol elinde hiç kullanmıyacağı altın kılıcı ile dimdik. Belinden gırtlağına dek bütün gövdesi kordon, sırma, kurdelâ şerit, nişan, yaldız dolu Çocukları imrendirmiye, ihtiyar köylüleri inandırmıya yarıyan bu tüysüz oyuncak mı idareci?

Lider: Kemerli Karadeniz burnunun direğini sızlata sızlata, kurnaz tilkice keskin bakan ve: «Biz köleliği kabul etmiyoruz. Hiç kimsenin müstebit olmıya hakkı yoktur!» Palavrasını «Raki haşişi» şarkısına çeviren bu Papaan'mı idareci?. Yok canım.

Geçen Mart ayı, Türkiye ve Yunanistan için «TRUMAN DOKTRİNİ»nin 20 inci yüzyılı sessiz geçti. «Doktrin» sözcüğünü de rezil eden bu amerikan kelime canbazlığı ne idi? Le Monde şöyle özetliyor:

«Kazandığı zaferle tükenmiş bulunan İngiltere, Yunanistanda Komünist isyanına ve Türkiye üzerindeki Sovyet baskısına karşı direnmenin yükünü Amerikan Birleşik Devletine aktarıyor, o da çokça tereddüt göstermeksizin bunu üzerine alıyordu.» (5 Nisan 1967)

Yaşıyanlar bilir. O zaman İngiliz, açıkça Amerikaya: «Ben çekiliyorum. Kalan boşluğu sen doldur» demişti. Boşluk neredeydi? Yakındoğu Petrollerinin aktığı Doğu Akdenizde. Dünyayı 2 İngiliz 3 Amerikan dev Petrol şirketi paylaşmıştı. Türkiye'ye Basra körfezinde Petrol adasına sahip Amerikan «Akültröstü»den Mister T. hornburg geldi. İsmet Paşadan, Tekparti yerine «Çifte Parti» kurdurma vâdini aldı. Türkiye Petrol İstasyonları, Anadoluda Demirkırat'ı yaydı.

20 yılda Truman Doktrininin nerlye vardığını 28 Temmuz 1966 günü CHP de İnönüye karşı başkaldırmış 76 lara, Paşanın «Sinirli hava içinde» söylediği şu sözden iyi hiçbirşey açıklıyamaz: «Amerikalılar bir Başbakan bulular benim yerime.. Amerikalılara müracaat ediniz. Belki size bir genel Başkan da bulular..» (Y. G. 23/4/967)

İşte Yunanistanda olan, daha doğrusu aranan şey budur: Truman Doktrinine en uygun yeni bir Başbakan.!

---

24 liraya bir insan başı

Almanyanın Münich şehri. Ağır Adliye sarayının ikinci katında Ağırceza salonu hıncahınç dolu. 1942 - 4 yılı, kim bir Yahudi tutarsa, 5 florin veriliyor. 86 trenle Auschvvitz ve Sobibor Yığınak Kamplarına 94.327 Yahudiyi gönderen 3 Alman yargılanıyor: İhbarcı Madam G. Slottke, SS Generali, Gruplar Führeri Dr. W. Harster, (62 yaşında), astı sâbık - Sturmbannführer (saldıran kasırga önderi). Dâvacı avukatı kalkıyor. Elinde kuru bir kız çocuğu görünen kitapçık. «Saldıran kasırga önderi» ne kız çocuğunu uzatıyor:

«— Bu mahkeme salonunda ruhları kanat açmış 100.000 candan birisi işte bu. Tanıyor musunuz onu?

Sanık Zoept ayakta, titriyor. Karşılık veriyor;

«— Onu tanımazdım. Ama, şu fotoğrafı, evet, tanıyorum. Çünkü «Anne Frank'ın anı defterini» okudum.

«— Peki, sonra ne düşündünüz?

«— Ne zaman bir çocuk fotoğrafı görsem, içimde müthiş bir şey geçiyor...

«— Anne Frank ile ailesini nasıl yakalamayı başardınız?

«— Onları ihbar etmişlerdi.

«— Muhbirlerinize para veriyor muydunuz?

«— Evet, adam başına 5 florin (24 lira).»

4 baş bir aile yakalattın mı: 96 lira. Kısa günün kârı. Bu insan başları niçin yenildi? 25 yıl sonra duru keresteden aydınlık tavanlı Adalet suçlu aramış. SS Gruplar Fürreri «Bütün başımdan geçenleri otoriteler bilirler» diyor. Otoriteler: Alman Hristiyan Demokrat ve Sosyalist partileri. SS Generalini Regierungsrat'lıktan Oberrregierungsrat'lığa (Yüce Hükûmet Müşavirliğine) terfi ettirmişler. Dinleyicilerden gazeteci P. Joffroy yazıyor:

«O, Münich yüksek memurları arasında müstesna bir saygı - sevgi görüyordu. Yargılama sırasında, yanımdakilerden birinin boğuk bir sesle şöyle söylediğini işittim: «Dr. Hastner burada ha! Ne hikâyedir bu! Öylesi iyi, öylesi ince, öylesi kibar bir insan.»

Amerikan Cumhurbaşkanı Johnson da Vietnam'da öldürttüğü çocukların hesabını Münich Adliyesinde verseydi, dinleyiciler arasında böyle şaşanlar bulunmaz mıydı? Ama, Johnson yakalanmıyacağından emin. SS. Harster de eminmiş; mahkemede şöyle konuşuyor:

«Burada sorumluluğumu ağırlaştırmıya kalkışmıyacağım. Sür günler başladığı zaman, bu insanların ölüme adak olduklarını az buz biliyordum... Ancak, savaşın zaferle biteceğine inanıyordum ve düşünüyordum ki, zafer gelince, artık sonra kimse geçmiş şeylerle ilgilenmiyecekti.»

Johnson, Vietnam'da Amerikan silâhlarının zaferine inanmasaydı ne Kennedy'yi öldürtebilirdi, ne yumuk yüzlü Vietnam insancıklarını. Demek, insan öldürmek değil, öldürdükten sonra yenilmek suç. İnsanın insanı sömürmesi için, Emperyalizm harpler, katliâmlar çıkaracak. Yenerse, şan alacak, yenilirse, adalete...»

Hamamın namusunu temizliyecek!» İnsandan başka hangi hayvan bu yaşayışa «Sosyal düzen» diye hâlâ dört elle sarılabilirdi?

Kasım TUĞMANER

DÜŞÜNCE

FİNAS KAPİTAL NEDİR?

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

SOSYALİST çıktı çıkalı «Finans - kapital» sözü en sık geçen bir frenkçedir. Türkçesi Mali Sermaye diye çevrilse, daha anlaşılır olamaz. Kapital, bildiğimiz Sermaye'dir. Finans: maliye, büyük şirket ve bankalar işidir. Ancak, Tarih içinde Sermayenin geçirdiği değişiklikler gözönüne getirilmedikçe, Finans - kapital sözünün anlamı ve önemi kavranamaz.

Medeniyetten önce, insan Toplumu SOSYALİST idi. O ilkel Sosyalizmde, ne Sınıf, ne Sermayeci vardı. Herşey Toplumun ortak malıydı. Medeniyet Özel Sermaye ile doğdu. Onun için, bugün hâlâ: Özel Sermaye vurgun yapmazsa Medeniyet ölür, sananlarımız çoktur. Oysa Medeniyet gibi, Sermaye de ezeli, değişmez şey değildir.

İlk özel sermayeci tip Sümerlerde «TAMKARA» adını alanlardan bunlar Toplum varından aşırdıkları değerle Antika Sermaye diyeceğimiz gücü edindiler. Batıda, Kapitalizm doğmadan önceye dek dünyayı allak bullak eden Antika sermayeye Önsermaye (PREKAPİTAL) denir. Önsermaye iki başlıdır:

a) Tefeci sermaye: Para alışverişi yapıp Fâiz alır.

b) Bezirgân sermaye: Mal alışverişi yapıp kâr eder.

Marx'ın «ikiz kardeş» dediği Tefeci - Bezirgân sermayenin, Modern sermayeye zıt olan yani: üretime karışmaması ile özetlenir. Antika Toplumda üretimi ya hür küçük üretmenler (esnaf, köylü) yapar, yahut büyük Toprak beylerinin geniş çifliklerinde köleler yapar. Esnaf ve köylünün küçük üretiminden, yahut efendi ve beylerin büyük üretimden çıkardıkları malları pazara çıkarıp kâr sağlıyan bezirgân sermayedir. Küçük üretmenleri (esnaf - köylüleri) ve Beyefendileri ağır şartlarla haraca bağlayıp fâiz sağlıyan tefeci sermayedir. Bu sıfatla, Tefeci - Bezirgân sermaye, üretim ve Toplum düşmanı olarak dinlerce lânetlenmiştir.

Batı Kapitalizmi o Antika Önsermayeyi kazıyıp atarak Modern Sermaye'yi üstün getirdi. Modern Sermayenin Antika sermayeden baş farkı: doğrudan doğruya üretile uğraşmasıdır. Kapitalizmde üretim temelini eline geçiren Sermaye, Tarihsel gelişimi yüzünden birbirine zıt iki basamak gösterdi:

a) Serbest Rekabetçi Sermaye: 19 uncu yüzyıla değin özel sermaye girişkin ve yaratıcı kişi olan modern kapitalistler elinde işledi. Muazzam Batı medeniyetini kurdu. Kendi «Mezar kazıcısı» olacak muazzam İşçi Sınıfı ordularını yetiştirdi. İnsanlık, Kapitalizmin Serbest (Hüriyet) çağına çok şey borçludur.

b) Tekelci Finans - Kapital: 19 uncu yüzyıl ortalarından beri temellerini atıp 20 inci yüzyıla girer girmez kayıtsız insan oğlunun herşeyine egemen olan sermayedir. Serbest Rekabet çağında egemenlik bütün olarak SERMAYECİ (Kapitalist) SINIFININ elinde idi. Finans - kapital çağında, kapitalist sınıfının dahi çoğunluğu aşağı safa itilir. Gerek (sanayici, Tüccar, Banker) KAPİTALİST'lerin, gerek (Büyük emlâk sahibi, Toprak beyi, ağa mütegallibe, eşraf) RANTİYE'lerin (İRAT yiyicilerinin) içinden en kalınları, en soyguncu, vurguncuları bir kaç büyük ŞİRKET - BANKA kubbesi altında buluşup kaynaşırlar. Sanayii, Ziraati, Alışverişi, Siyaseti, Bilimi, Felsefeyi, Ahlâkı, Dini, herşeyi TEKELCİ SERMAYE'lerinin zokası altına sokarlar. İşte buna FİNANS - KAPİTAL denir.

İSPANYADA

(Baştarafı 1 inci sayfada)

eden Hukuk Fakültesidir. Vatandaş sokakta avukatsız bir bardak su içemez... bekazında kalmaması için en «sudan» konunun çevresinde hukukçuların «Keçileşmesi» (Türkçede: Horoz dövüşü) gerekir. İşte o «Mevzuat» Ummanı içinde «Din hürriyeti» (bizdeki: lâikliki alevilik - sünnilik, orada Katoliklik, Protestanlık uğruna yırtılmadık bez bırakılmıyor: «Rejim» (Faşizme) kaç dirhem «Liberalizm» (Özgürcülük) damlatılacağı için, ne «bilimsel - dilimsel - kilimsel - kanunsal - masal» tartışmaları gırla gitmiyor ki?

Neden mi icap etti? Son yıllar [illegible] çıktı: «Baskı grupları»: Amerikadan milyonları resmen alan Türkiş Konfederasyonunun sayın ajanları bile kendilerini «Baskı grubu» sayıyorlar. Neyin baskısı? Franko'nun «Seçtirdiği» Meclise karşı Amerikan İstihbaratının ayarladığı» baskı», O, [illegible] bucurgatlı makarna uzunluğundaki Don-Kişot adlarıyla ulu, ünlü İspanyol kişileri toplaşmışlar: «Entegrist» ler, Bakanlık delegeleri, Opus dei'ci profesörler. Neyi mi konuşuyorlar? Gülmeyin: «Mezarlık meselesini» Millet bu dünyada ha yaşamış, ha sürünmüş, mesele öbür dünyayı sağlama bağlamakla. İspanyol ölünce yerini Katolik mezarlığında mı alacak, Protestan veya Yahudi mezarlığında mı? Onu bilmek te yetmez: azınlık olan protestanlar bile 6 ayrı gruptur. Hepsi nice yıldır, mezar «Statüt» lerini heyecanla beklerler. Şaka değil, âhirette topraksız kalmak var.

Mezar Statü'sünün kendisi şöyle dursun «taslağı» bile değil «Taslak öncesi» üzerinde hukukçaz kan gövdeyi götürüyor. İspanyada işsizlik, pahalılık yangın olmuş. Mezardan ne haber? «Teori bakımından ikinci bölge vatandaşı olan protestanlar ölülerini «katolik» mezarlığına gömemezlet. Şehir farkına varılmasa bile, bu yasak hergün köylerde trajikomik olaylara kapı açar. «L.M.2 Şub. 1 1967 Bayındırlık Bakanı diyor ki: «Şoförümün şimdi kendi arabası var, boş bir öveceği, kartları var. Neden onun değişiklik istemesi gereksin, biliyorsunuz?»

Bu dünyada «Bakanın şoförü», öbürdünyada «Mezar» yetmezse İspanya'nın iki «tükenmez» var: I - SÖMÜRGE tükenmezi. Evet, kendisi yarı sömürge olan İspanya «Başkalarını ezen milletin kendisi hür olamaz» (Marx) sözünün örneğidir. Nisanda «Anayasa Konferansı» toplanacak. Buna Afrikanın «Muhtar» hükûmet güdüeüleri da katılacak. Bunlar bizim köy muhtarı kadar «MUHTAR» dırlar: çünkü, faşistler, İspanyol milletini kana boğmak isteyince, o sömürge askerlerini kullanırlar. Mükâfat olarak ta, Faşist iktidarın 35 inci yılına doğru Fernando-Poo, Rio-Muni (ve İspanyanın yarısı kadar büyük olan) Sahara sömürgelerinin zincirleri gevşetilecek. Dışişleri Bakanı «Bağımsızlık için huzur» istiyor. Kıbrıs usulü mağriplere «Otodeterminasyon» (kendi kaderini tayin) hakkı verecek, ama: «Mağripler tarafından örgütlenmiş olmamak» şartiyle! Sömürge, alın yazısını «kendim çizdim» diyerek zâlimlerine çizdirecek.

İspanya halkını sarhoş eden ikinci «tükenmez» (bizim Kıbrıs şarabı gibi) içilen Cebelitârık viskisidir. İspanyol «Hürriyetçi» ve «Bağımsızlıkçı» Donkişotlarının başları ne zaman sıkışsa Cebelitarık yağmıyacak gürlemelerle millet şaşkına çevirilir. Bakan Castiella, Ortak Pazar'a girmek için: «Biz zor kullanmamak tarafısıyız» der. Yâni: «Adım mülâyim» der. Sert olsa ne yapar? Bakanlık çevresinden İngiliz'e şöyle keskin lâf atılır: «İngiltere'nin zordan başka bir dili anlamadığı belgeyle ispatlandığı için, şüphesiz Londra'yı gafil avlıyacak kararların tarafımızdan alınmasını beklemek gerekecektir». Tabii, maksat İngilizi ürkütmek değil, İspanya fukarasını oyalamaktır.

Şair Ridurejo diyor ki: «Basın hürriyeti mi? Bu yalan söyliyenlere verilmiş bir hürriyettir.» Bütün bu «yalan hürriyeti» niçin? Franko sonuna geldi. Amerika İspanya oyununda yeni iskambil kâğıtları arıyor.

Okuyuculardan özür dileriz

Gazetemiz; hepinizin bildiği nedenler yüzünden zamanında çıkamamıştır.

Kısa bir müddet devam eden bu aralıktan yararlanarak; sürekli çıkmamızı engelleyen nedenleri ortadan kaldırmak için gerekli çalışmaları yaptık. Bunda başarı sağladığımıza da inanıyoruz.

Abonelerimizden de diğer okuyucularımızdan: bundan böyle olmamaması için bütün gücümüzü harcayacağızımız bu aksamalardan ötürü özür dileriz.

Sosyalist

İÇ YORUM

SAMEDÂNÎ KOMEDİ

Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinde, yanılmıyorsak, bir Hasan Atalay bey vardı. Halife-Padişah, İngiliz zırhlısına binip kaçınca bunu «Samedânî Komedya» saymıştı. DP yıkılınca, TBM Meclisinde buna «Samet Ağaoğlu Komedyası» denilebilirdi. 27 Mayıs'tan beri TBM Meclisinde sövüşmeler, dövüşmeler, hattâ kan dökülmeler oldu mu, insan elinde olmıyarak Besim Atalay beyin hayretine düşüyor. Yaradana sığınılıp, Büyük Meclis sahnesinde ve koridorların da vuruşma gürültüleri niçin?

Türkiye halkının nafakasını çizen asıl büyük oyunlar ise, Büyük Meclisle tıs çıkmadan yağ gibi kayıp geçiyor. En çok satılan ucuz «Hür Basın» ımızın bile en sapa köşelerinde yer alamıyor o dişe dokunur kanunlar. Yalnız, işverenlerin yüreklerine su serpmek için, kendi okudukları 100 kuruşluk gazetelerinde şöyle habercik!ere rastlanır:

«İthal malları üzerinden alınmakta olan damga resmini arttıran kanun tasarısı 7 Şubat'ta Cumhuriyet Senatosunda görüşülerek kabul edilmiştir... Öncelik ve ivedilik teklifi ile görüşülen Tasarı, ithal mallarından alınmakta olan damga resmi nispetini yüzde 5 ten yüzde 15'e kadar arttırmıştır... Bu kanunla 644 milyon liralık bir gelir sağlanacak ve Plân finansmanı için bir kaynak teşkil edecektir. İfade edildiği gibi, damga resmindeki bu artış, ithal mallarına tesir etmiyecektir.» (Türkiye İktisat Gazetesi, 9/2/1967)

1) AP Hükümeti bir kalemde kundaktaki çocuğumuzdan dahi 21,5 lira fazla vasıtasız vergi alıyor. Mecliste çıt çıkmıyor. Senato'da «öncelik ve ivedilik» ile kanun çıkıyor. Ceremeyi Millet ödüyor. Millet ve milletvekilleri, susuyor.

2) Bu cereme vasıtalı vergi zammı niçin yapılmış? «PLAN FİNANSIMANI» için. Onun için «ivedilikle» susulmuş. 1967 yılı «Proje kredileri» adıyla yabancılara 900 milyon lira peşkeş çekiliyor. O paranın 644 milyonu fakir fukaranın cebinden çıkarılıyor. Hükümetin işidir bu: Millet Meclisi karışmıyor.

3) Ve halkın yarasına tuz biber ekercesine bir kuyruklu yalan: yabancı mallarının fiyatlarına 644 milyon lira zam edilecek te, bu zam «İthal mallarına tesir etmiyecek» imiş...

Artık bu kadarına dayanamayıp: «Ne utanmazca yalancılık?» dediniz mi. Adalet Partisinin Dinçer Bakanı, savcıyı yakanıza yapıştıracaktır. Çünkü «Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu» çıkacak: Finans - Kapitalistler, işveren sınıfının zümresi olarak yalancı diye kötülendi mi, bunu: «Millî bütünlüğe zarar verecek şekilde.. her ne suretle olursa olsun nefret hislerini yaratmaya çalışmakla» suçu sayacak... Ve tabii «İş Adalete intikal ettiği için» Millet meclisi istese de ağzını açamıyacak.

TAM YERLERİNİ BULDULAR

Ankara'dan yazılıyor:

«CHP'den istifa eden Milletvekillerine, şimdilik M. Meclisinde bağımsızların oturdukları yerde, CHP'nin solunda ve CKMP'nin arkasındaki sırada yer verilecektir.»

Bütün Feyzioğulları CHP'yi sol diye bırakıp kaçarlarken, onları CHP'nin de soluna oturtmayı anlıyamadık. Ama, CKMP Türkiye'de faşizmin emekleyişidir. Feyzioğullarını onun arkasına yerleştirmek, emekliyen faşizmi ayakta tutabilmeleri için olmalı.

KÖK SÖKTÜRMEK

Bir zamanlar CHP, sosyalistleri «Kökü dışarıda» sayıyordu. Şimdi apandisitlerden İhsan Kabadayı, CHP için: «Milletimize kökü dayalı olmaktan çıkmıştır» buyuruyor.

Demek, bizim «Kabadayılar» için «KÖK» Tefeci - Bezirgân Hacıağalarmış. Tevekkeli değil, Türkiye'yi yolmak için finans kapital'in gizli açık teşkilâtları hep o «Köklere» sarılır dururlar.

DEMOKRASİ APANDİSİTLERİ

Bütün apandisitlerin dilinde Kayserilinin «Demokrasi» sözcüğü dolaşıyor. Demokrasi ne imiş? Feyzioğlu Adalet Partisinin Adalet Bakanı gibi açıklıyor:

«Her türlü Dikta hevesleriyle mücadele edeceğiz... Komünizmin kılıklara bürünerek solculuk veya sosyalizm maskesi altında yapmıya çalıştığı tahribatı, DEMOKRATİK yollardan önlemek başlıca gayelerimizdendir.»

Bu «Teori» nin uygulayıcı apandisitlerinden Muammer Obuz ise, CHP'nin son Kurultayında diktatörlük yapıldığını, şöyle belirtiyor:

«Bir Kurultay düşününüz ki, Komisyon spor salonlarında toplanır.. Toplantılarına seyirciler alınır.»

Evet, Bay Obuz böyle bir toplantının demokratik olamıyacağını söylüyor. Yâni; kapalı odalarda, halktan gizli, beş on ahbap çavuş arası kurulursa, ona «demokrasi» denirmiş. Herkesin gözü önünde, açık seçik toplanırlarsa: DİKTA... Hilmi İncesu tekrarlıyor: «CHP, tehdide dayalı usullere yönelmiştir. Zulüm...» İşte Apandisitlerin Demokrasi anlayışları budur.

DOMATESLİ HÜRRİYET

CHP'den istifa eden Sağ İstifçilerin en bilgince lâf edeni Arif Ertunga 48'ler adına: «Marks ve Lenin'in altına rahatça imzalarını atacağı fikirler» den dem vururken, ağzından takma dişini düşürür gibi şu inciyi döküyor:

«Köşe başında domates satan vatandaşa hürriyeti çok gören CHP..»

Kimdir o «Köşe başında domates satan?» Sakın çürük domates satmış olmasın?.. Sayın 48 ler, İnönü'ye ve CHP'ye taş yerine domates mi atacaklardı yoksa?

Hangi İslâm Sosyalizmi?

Sadık Göksu

14 Nisan 1967 günü Türkiye İşçi Partisinin Sakaryada düzenlediği toplantıda hâdise çıkaran ve gazetelerin «Nurcular ve bazı İmam Hatip okulu öğrencileri» diye tanıttığı kişiler, TİP'li halde, «Hayır, İslâm Sosyalizmi!» diye bağırmışlar.

Demek bunlar Sosyalist! Nasıl inanalım, Kapitalistleri şakşaklayıp, Sosyalistim diyenlere saldırdıklarından mı?

Bu saldırıcılar, aralarında bizzat ajanların bulunduğu aldatılmış saf kişilere, velev saldırdıkları kimselerin Sosyalizmi temsil ölçüsü tartışılır da olsa, acil ve uyanmalarını dileriz. Yok, böyle değilse, bunun hangi CİA oyunu, hangi «Azgelişmiş Ülkeyi İmha» politikasının uygulaması olduğunu araştırmak zorundayız.

İslâm Sosyalizmi, Gerçek Türk Sosyalistlerinin uzak ve hattâ ayrı oldukları bir görüş değildir. Bunu Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın «Tarih - Devrim - Sosyalizm» «Fetih ve Medeniyet» ve başka kitaplarını okuyanlar Mart ve Nisan aylarında Ankara ve İstanbulda verdiği Konferansları dinleyenler bilirler.

Biz samimi «Sosyal Mukaddesatçıları» hor görmüyoruz. Değerli Docent Dr Nurettin Topçu'nun «Hareket» Mecmuasını okuyanlar, Sosyal Mukaddesatçılığın ne olduğunu ve ne olmadığını epeyce anlayacaklardır. Biz işte ona İslâm Sosyalizmi deriz ki, önce Kapitalist Toplumun İslâm açısından namuslu bir tenkidini yapar. Bugün Kapitalizme karşı olmayan Sosyalist olamaz. Keza dürüst bir Müslümanın Kapitalist Toplumun Faizcilik, banka lotaryacılığı, aşırı kârlar derebeylik artığı toprak sömürücülüğü vesair İslâma aykırı olguları önünde susması mümkün değildir. Ve biz ona İslâm Sosyalizmi deriz ki, Sosyalist bir Toplum düzeni üzerinde gerçekler araştırmalar yapar teklifler getirir.

Siz Hazreti Muhammedin asla affetmeyeceği bir derebey artığı Kapitalizmin Beynelmilel sömürücüsü Emperyalizmin yanında olan ve da bilmeyerek onun isteklerini yerine getirenler, Siz Hangi İslâm Sosyalistlerisiniz?

Türkiyede Sosyalizm (1848 - 1925) Tarihinden Yapraklar

—I—

A. Cerrahoğlu

45 yıl önce yayınlanan bu yazı; bugün de tazeliğini korumakta ve günümüzün gerçeklerine ışık tutmaktadır.
İbretle okunmasını öğütleriz.
— SOSYALİST —

Sosyalizm Konusu Etrafında bir tartışma programı

1922'de İstanbul'da, yayın hayatına atılan «Haftalık Gül Bahçesi», ıstırap çeken, gadre uğramış bir sosyal sınıfa, işçi sınıfına seslendiğini bildiriyor, nasırlı ellerin ve hor görülen yığınların kurtuluşu için çıktığını söylüyordu.

Anarkosendikalizme kayar «Haftalık Gül Bahçesi», «Dr. Şefik Hüsnü ve çoğu aydın olan arkadaşlarının (Ethem Nejat, Mehmet Vehpi, Ahmet Akif, Süleyman Usta) kurucusu ve yöneticisi bulunduğu» Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası ile - Türkiye Sosyalist Fırkası'ndan ayrılan Tramvay işçilerinin kurduğu - Müstakil Sosyalist Fırkası'na karşı, Türkiye Sosyalist Fırkası'nı ve bu Partinin kurucusu ve lideri sayılan «Sosyalist Hilmi arkadaşı» savunmaktaydı.

Derginin deyişine göre:

Mütareke ilânı olunalı henüz dört sene olmadı. Sosyalist Hilmi arkadaşın on beş sene evvelindenberi tek başına yapmak istediği sosyalistliği bir tarafa bırakırsak, şu memlekette umumi sosyalistlik akımı Mütareke'nin ilânından sonra başladı.

Bu kadar az bir müddet zarfında burada teşekkül eden sosyalist Partisine benzer şeylerin sayısı ise namütenahi...

Zavallı memleket halk, daha SOSYALİST kelimesini bile bin güçlükle hazma çalışırken, o hasta mideye daha neler indirmeğe çalışıyorlar.

Batı memleketlerinin her diyarında çeşit çeşit sosyalist partileri vardır. Sosyalistler muhtelif yollara ayrılmışlardır. Fakat, oralarda sosyalistlik yüzlerce sene önce, bu memleketteki şimdiki halinden daha ziyade ilerlemişti. Zaman geçmiş, o memleketteki sosyalistlerin içtihatları, görüşleri, ikinci derecede meselelerde ayrılmış ve bundan dolayı bazısı devrimci bazısı demokrat fikirler taşımağa başlamışlar. Bundan sonra da birbirlerinden ayrılarak, görülen ihtiyaç üzerine, cümlesi sosyalistliğin birer yolunu izlemeğe başlamışlardır.

Bakınız, bu neye benzer. Meselâ Karaköy'den üç arkadaş Beyazıd'a gitmek için kalkarlar. Eminönüne kadar beraber gelirler. Orada, biri tramvayla ve Sultanahmet yoliyle rahatça Beyazıt'a kadar gitmek; diğeri de varacağı yere Babıâli yokuşundan çıkmak ister, öteki de, üçüncüsü de gitmek istedikleri yer birdir. Fakat, bu hedeflerine Eminönüne kadar beraber geldikten sonra ayrı ayrı yollardan varmağa çalışıyorlar.

Her birisi kendi seçtiği yolu en uygun en az sıkıntılı sayıyor.

Bizde ise böyle değil. Karaköy'den Beyazıd'a gitmek için kalkar kalkmaz, Eminönü'ne kadar gelmeden ayrılıyoruz. Birimiz Köprü'nün sağ kaldırımını, diğeri ortasını, öteki de sol kaldırımını takip ederek yürüyoruz. Üç arkadaşın, ayni yolda, onar metre mesafe ile gitmesindeki garabet kadar tuhaf şey olurmu?

Yukarıda da söylediğimiz gibi biz zaten böyle gülünç şeyler yapmaktan üstünlüğümüzü gösteremiyoruz. Her eserin bir müessiri vardır. Bu nazariyeyi izliyorak, bende, burada, neden böyle davrandığımızın sebeplerini araştırmak istiyorum.

İttihat ve Terakki Cemiyeti tarafından İstanbul'dan uzaklaştırılanlar Mütareke'nin ilân üzerine birer ikişer, İstanbul'a gelmeğe başlamışlardı. İlk gelenlerin arasında kırmızı yelekle sosyalist Hilmi arkadaş da vardı. Hilmi arkadaş hemen İstanbul'daki üç dört arkadaşile bir araya gelerek, Türkiye Sosyalist Fırkası'nın teşkili için çalışmağa başladılar; ve üç ay içinde, bir program ve bir tüzük tanzim ederek partiyi kurma işini başardılar. Aradan beş altı ay kadar bir zaman geçmişti ki Cihan Savaşı esnasında, Hükûmet tarafından on binlerce lira sarf edilerek öğretim için Almanya'ya gönderilen Türk talebesinden bazıları bir grup halinde Partiye başvurdular. Beraber çalışmak istediklerini, Parti yönetim kurulu üyeliğine kendilerinden beş altı kişinin tâyinini istediler. Aksi takdirde, ayrı bir Parti teşkil ederek Türk Sosyalist Fırkası'nı yok etmek için çalışacaklarını bildirdiler.

Böyle bir müracaat karşısında kalan parti uzun uzadıya düşündükten sonra pek mevsimsiz ve yersiz olan bu müracaatı red etmeğe karar verdi. Çünkü, uzun yıllardanberi memleketimizde sosyalistliğin yayılması için ellerinden geleni yaparak fedakârca çalışan Hilmi ve arkadaşları biliyorlardı ki, bu müracaat eden arkadaşlar, şimdiye kadar sosyalizmin (s) sini bile ağızlarına almamışlardı. Nasıl olup ta BİRDEN BİRE SOSYALİST OLUVERMEK, hem de böyle bir Partinin ilk hamlede başına geçmek nevesine düşmüşlerdi. Bunda bir gizli maksat olduğuna kanaat getiren ve o arkadaşların herhalde iyi niyetle hareket etmediklerinde şüphesi kalmıyan Türkiye Sosyalist Fırkası'nın emektar erkânı bu müracaatı red etmekten başka bir şey yapamazlardı. Bu arkadaşlar isteklerinin red edildiğini öğrenir öğrenmez, Türkiye Sosyalist Fırkası'ndan yüz çevirdiler; ve İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası'nı teşkil ederek, Hilmi arkadaşın Partisi aleyhinde propoganda yapmağa başladılar. Tabiidir ki, bu suretle meydana gelen bir partiden hiç bir hayır beklenemezdi ve beklenemedi de. Nitekim, çok geçmeden parti batıverdi. Ortada Türkiye Sosyalist Fırkası aleyhinde yazı yazan bir kaç kişi ki, bu zatlar da, rahmetli partinin döküntülerindendirler.

Müstakil Sosyalistler'e gelince, bunlar Türkiye Sosyalist Fırkası'ndan kovulan üç kişidir ki, resmi bir Parti teşkil etmemişlerdi. Yalnız, Türkiye Sosyalist Fırkası aleyhinde birkaç bildiri yayınlıyarak, altına «Müstakil Sosyalistler» diye imza etmişlerdi...

Haftalık Gül Bahçesi'nin Hilmi'ye muhalefet edenler hakkında beslediği fikirleri böylece tesbit ettikten sonra, sosyalizmin tenkit tarzı hakkındaki görüşünü inceliyelim; ve, sunduğu tartışma programını gözden geçirelim.

Derginin deyişine göre:

Son zamanlarda sosyalizmi tenkit vadisinde bazı yazılar yayınlanıyor. Fakat, ne yazık ki, bu tenkitler üç yıldır, parti münazaaları adile memlekette güregokluğumuz şeklin dışına çıkmadığı için ağız kavgalarından öteye gidemediği için, okurlara bir fayda sağlıyabilmekten çok uzaktır.

Evet, itiraf ederiz, Parlamentoyu, yani en mükemmel bir yasama vasıtası olduğu iddia olunan bu siyasi müesseseyi çok eskidenberi kullanan memleketlerde bile, Parti hayatında dar ve maddi çıkarlar, sonra şahsi kin ve gurur meseleleri, her vakit mevcut olmuştur. Ancak o partiler, gerçekte değilse bile, görünüşte olsun, belli yığınlara dayandıkları için tartışmaları daha ziyade yığın çıkarları etrafında dolaşir; hiç olmazsa, bizdeki gibi, sade ferdi kibir ve gurur dâvâsı biçiminde görülmez.

Günden güne daha yayılan, daha derinleşen ve köklenen yeni sosyal akım bir taraftan insan bilgisinin son gelişme kesiminden kaynak almakta; diğer taraftan da, derin kökleri olan canlı ve millî bir ihtiyacı tatmin etmektedir. Böyle olduğu için de, o eski berbat geleneklere son vermek amacını izlemekle yükümlüdür.

Bundan ötürü, bu yeni akımla, yani sosyalizmle tartışmayı kabul edecek kimseler, önce on üç senelik boş kelime ve ağız kavgaları metodunu bırakmalı; geniş millet yığınının canlı çıkarlarını münazarada asil mihver olarak almalıdır. Bu birinci şarttır.

İkinci şart ta şudur ki, sosyalizmi ince zekâlarının ışıklı varlığı altına almak istiyenler; onun ne olduğunu, onun hiç değilse, aşağı yukarı bir buçuk asırdanberi nasıl gelmekte olduğunu kısaca; fakat son yarım asırlık gelişmesini uzun uzadıya tahsil ve tetebbu etmelidirler.

Üçüncü şart; Türk tarihini izahlı bir surette, derinden derine incelemek, cihan tarihi ile parelel olarak nasıl seyrettiğini izlemek ve dönüm noktalarını tesbit etmektir.

Nihayet, dördüncü ve belki en önemli şart ta, öz milletine karşı, şimdiye kadar moda olan mahsus ve sahte sevgi yerine derin ve müteaddi bir aşkın yer tutmasıdır.

Bu şartlar gerçekleştikten sonra, sosyalizme yapılacak saldırılar, artık «sosyalizm de ne imiş? Hiç insanlar eşit olurlar mı imiş?» Veya «sosyalizm de nedir? Hiç dünya maddeden ibaret olurmu imiş?» Veya «hani bizde sınıf? gösterbakayım?» gibi anlamsız ve boş şeylerden ibaret kalmaz. Bu sosyal sistemin ya hiç bahis konusu etmediği şeyleri iftiracı bir zihniyetle ona atfetmekten, yahut ta fark ve temyiz edecek güçlü bir irfanın yokluğundan dolayı, bir takım acaip ve mevhum sorular sormaktan ibaret kalmaz. Olumlu ve sağlam vadilerde cereyan eder.

Haftalık Gül Bahçesi, yapılan tariz veya hücum teşebbüslerini ciddi saymıyor; bir tartışma hazırlığını da gerekli bulmuyordu. Sosyalizm bahsinde, ilk önce incelenmesi gereken maddeler, dergiye göre şunlardı; ve sosyalizm etrafında yapılacak mubahaselerin zemini ilk önce şu çerçeve içine alınmalıydı:

1) İnsanlığın son iki yüzyıllık gelişmesi ekonomik tarih anlayışı (tarihin iktisadi bir surette izahı) teorisi ile aydınlanabilir ve ancak o teori ile anlaşılabilir, iddiası doğrumudur?

2) Muhtelif değer teorileri içinde (Artık değer) teorisi en doğrusudur.

3) Dimağ ve kol işçilerinin yani üretim varlığını meydana koyanların (ücret)leri sabit bir kanuna tâbidir. Kapitalistlerin nüfuzu sürüp gittikçe bu kanun değişmiyecektir.

4) Üretim işçileri, zamanla bir (yedek ordu) teşkil ederler.

5) Sosyal sefalet nazariyesi, bugünkü sosyal düzenin sonuçlarını inceliyen nazariyeler içinde, gerçeğe en yakın olanımıdır?

6) Türkiyede: a — (toprak gelirleri)nin, b — (sermaye nemasi)nın, c — (iş ücretinin bölüşü biçiminden) dolayı, millet iki sınıfa ayrılmıştır. Bugünkü günde bu sınıflar ayrı ayrı elbise giymezlerse de, sosyal sınıf olarak taşıdıkları karakterlerin politik ekonomi bilgisince birbirinden tamamen ayrı ve birbirine zıt olduğu doğru değil midir?

7) Türkiyede iktisadi haksızlık kalkmadan, herkesin doğduğu andan itibaren tamamen aynı ekonomik imkân ve şartlar içinde bulunması sağlanmadan, yoksul çoğunluğun gözyaşları, geçici zamanlar için silinse de durdurulamaz. İlle ahlâk sukutunun önünü almak kat'iyen mümkün olamıyacaktır. Bu sözlere ne dereceye kadar önem verilebilir?

8) Bugün dünya, ve onunla beraber maalesef Türkler, maddeye ruhtan daha fazla değer vermektedirler. İçinde bulunduğumuz hain tesadüfler devri sağlamlık kazandıkça, maddeye tapış azalmıyacak artacaktır. Yaşamanın gayesi ve insanın gayesi, bugünkü «liberal» felsefenin emrettiği ve istediği gibi maddi mahiyette olamaz. İnsanın gayesi daha ulvi olmalı; benliğimizin en değerli tarafı olan ruhumuz bugünkü çirkef selinden çıkarılmalı, kurtarılmalıdır. Bu gayeyi ancak sosyalizmin elde edebileceği iddiası doğrumudur?

İşte, Haftalık Gül Bahçesi'nin, sosyalizmi incelemek ve eleştirmek istiyenlere bir tartışma programı olmak üzere sunduğu ilk esaslar bunlardı:

«Sistemimizi, sahte ve karanlık hesaplarla değil, ciddi ve hakikat-perest bir zihniyetle tetkik bu tenkit etmek istiyenlere bir münakaşa programı olmak üzere tertip ettiğimiz şu ilk esaslar, itirazların dağılmamasını ve hayal sahasına dökülmemesini sağlıyacaktır. İçinde yaşadığımız düzen, insanları hayale çok alıştırdığı için, sosyalizmde, çok defa, hayal ile tartışılıyor. Oysa, onun hayal ile değil, (tarihi zaruretlerle) ilgisi var. Sosyalizme (tarihi - ilmi) bir gözle bakılmalıdır. Böyle bir gözle bakılmazsa, sosyalizm kat'iyyen anlaşılmaz.

Haftalık Gül Bahçesi, imzasız yayınlanan bu yazısında, yukarda kaydedilen şekli esası eleştirmek istiyenlerden, ayrica bir rica da daha bulunuyordu: Tenkitlerin mümkün olduğu kadar yeni olmasına dikkat etmelerini istiyordu.

Zira, -diyordu- Batıda yarım yüzyıldanberi, durmadan tekrarlanan ve temcit plâvı gibi ortaya sürülen, itirazlara gerekli ve susturucu cevaplar verilmiştir. Biz, boş yere, bu cevapları aktarmak zorunda kalmıyalım. Eğer sosyalizme karşı Batıda vaktile yapılmış olan itirazlar aynen tekrar edilirse, cevaplarını buraya olduğu gibi aktarmakla pek bayağı bir durumda kalmış oluruz. Eleştirmeler onların aynen kopyası olmasın; ve, okurlarla beraber biz de bu orijinal tenkitlerden faydalanalım:

«Biz istiyoruz, ki tenkidat, ŞİMDİYE KADAR GARPTA VUKUA GELMEMİŞ ŞEKİLLERDE CEREYAN ETSİN; ve karilerle beraber, bizim de istifademizi mucip olsun.»

1946 - 1967

Orhan Müstecaplıoğlu'nun hazırladığı «1946 - 1947 Türkiye'deki Legal Sosyalist Davranışlar üzerine açıklamalar» başlıklı seri yazıların yayınlanmasına gelecek sayımızdan itibaren devam edeceğiz.

BU YAZI SERİSİNDEKİ BAZI BÖLÜMLER :

Türkiye Sosyalist Partisi'nin kuruluş hazırlığı ve kuruluşu ★ Türkiye Emekçi ve Köylü Partisi'nin kuruluşu ★ Aralarındaki Çatışmalar ★ Sendikalaşma konusundaki ayrı görüşleri ★ İki partinin yayın organları ★ Sosyalist Partilerin ve gazetelerin kapatılışı, tevkifler ★ Tevkiflerin nedenleri ve mahkeme kararları ★ Markopaşa ve diğer yayınlar ★ Sabahattin Ali olayının içyüzü ★ Esat Âdil'in müdahil avukatlıktan vazgeçişinin nedenleri ★ Bazı provokasyonlar, sahte sosyalistler ve «Millî Emniyet Teşkilâtı» ★ «Nuhun Gemisi» ile haftalık «Gerçek» arasındaki çatışma ★ «CIA»nın Türkiye'deki çalışmaları ★ Türkiye Sosyalist Partisi'nin ikinci kuruluşu ★ Türkiye Sosyalist Partisi ve günlük «Gerçek» gazetesindeki tertipler ★ Partinin kapatılışı, tevkifler ve ihanetler ★ Demokrat İşçi Partisi ★ Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın, Vatan Partisi'nin kuruluşu ★ Kapatılışı ve tevkifler ★ Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşundan evvel sendikaların durumu ★ Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşu ve parti içindeki tertipler.

Gerçek Mukaddesatçılar Emperyalizme karşı

Nurettin Topçu; Emperyalizm, yarınımız için tehlikelidir diyor.

Sağcı Gençliğin karargâhı diye bilinen MTTB (Millî Türk Talebe Birliği') nin, «Kültür Emperyalizmi karşısında Türk Kültürü» konulu açık oturumu, 29 Nisan 1967 tarihinde yapıldı ve hâdiseli geçti. Daha açık oturum gününden önce, CIA ile yakın ilişiği bulunan bazı çevrelerin gençleri bu toplantıdan vazgeçirmek için büyük gayretler gösterdiği müşahade ediliyordu.

Açık Oturum, Profesör Faruk K. Timurtaş'ın yönetiminde, Enver Esenkova, Tahsin Banguoğlu, Dr. Nurettin Topçu, Doç. Muharrem Ergin, Prof. Zeki Velidi Togan, Prof. Sabahattin Zaim ve MTTB Genel Başkanının katılmasıyla açıldı. Oturumda; Muharrem Ergin, Tahsin Banguoğlu Zeki Velidi gibi konuşmacılar Amerikan taraftarlığının şampiyonluğunu yaparak Komünizm tehlikesinden (!) dem vurdular. Buna karşılık Prof. Sabahattin Zaim'in ılımlı bir konuşma yaptığı toplantıda Dr. Nurettin Topçu, Amerikan Emperyalizmine şiddetle çattı. Topçu büyük bir ilgi ile dinlenen ve sık sık alkışlarla kesin konuşmasına kültür ile medeniyet hakkındaki tarifini yaparak girmiş, Amerikan kültürü ile Avrupa kültürünü karşılaştırarak şöyle devam etmiştir:

«İkinci Dünya Savaşından sonra varlığını Avrupaya aktarmak istiyen Amerikan Kültürü Atlantiğin Doğu kıyılarından işe başlıyarak Milletlerin kültürünü yok etmek iddiasındadır. Bu ülke Doğu milletlerinin kültürüne musallat olan 'kocaman gövdeli bir heyûlâ' yı andırıyor. Amerika bu maddî iktidarını Emperyalizm cihazile bütün milletlere kabul ettirme yolunda yürüyor. Bu cihaz, bol para ve propaganda ile yayılma imkânını 'Doğu memleketlerinde, Avrupadakinden daha geniş ölçüde buluyor.

«Çeşitli vasıtaları kullanan bu EMPERYALİZM, millî kültürleri fosilleştirirken en aşağı zekâlara ve menfaatlere çevrilmesini Carnegie metotları ile pek iyi bilmektedir. Muvaffakiyetini önleyecek kuvvetleri esrarlı tesirlerle yıpratabilecek, kudrete sahip olan LOCALARIN varlığı ise onun teminatıdır.»

Daha sonra Amerikan yönetimindeki Emperyalizm hadisesinin tarih içinde değerlendirmesini yapan Nurettin Topçu, «İlkçağda İskenderin eliyle yapılan Doğunun Helenleştirilmesi hâdisesinde önder olan Eflâtunlar, Aristolardı. Zamanımızda Amerikanın yönetiği Emperyalizmin önderleri ise FORDLAR ve CARNEGİE' lerdir. Amerikan Emperyalizmi yarınımız için büyük bir tehlike teşkil etmektedir.» demiştir. Çözüm yolları üzerinde de duran konuşmacı;

«Türk Sosyolojisini, millî yapımızın özelliklerinden doğan Ekonomi, Aile ve Devlet anlayışları ile kuracak olan Zekâ, Millî Rönesansımızın kapısını açacaktır. Milliyetçilik Ütopik ve propagandacı zemin üzerinde değil de hakikat ve birlik aşkı, cemaat sevgisi ve hak dâvası olarak tarihî ânını yaşamaktadır. Yabancı kültürünü, Amerikan Emperyalizmini yenme gücü ancak onundur.» demiş, Millî Eğitim konularımıza da değinerek:

«Kültür Esaretine son vermenin ilk şartı, Millî Eğitimde halâ yaşatılan KAPİTÜLÂSYONLARIN, HER NE PAHASINA OLURSA OLSUN MUTLAKA KALDIRILMASIDIR.» sözleri ile konuşmasına son vermiştir.

Açık Oturum özellikle, Amerikan muhipleri ve Sosyal Mukaddesatçılar arasında bir mücadele şeklinde geçmiş, Doç. Muharrem Ergin, Emperyalist Amerikan propagandasının görülmemiş, yüz kızartıcı örneklerini vermiştir. Açık Oturumun adına açıkça karşı olduğunu söyleyen, toplantıyı sabote etmek için konuşmasını aşırı derecede uzatan Ergin, gençlerin devamlı protestosu ile karşılanmıştır. Oturumdan sonra Başkanlık odasında Dr. Nurettin Topçu ile Doç. Muharrem Ergin şiddetle tartışmışlardır. Toplantının yankıları sağcı çevrelerde devam etmektedir.

ANKET

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Çünkü karşımızdaki sağ fikir cephesi; her gün çıkarları uğruna birleşip kenetlenen kısa görüşlü, gün geçirme sevdalı vurgunun tadı damağında kalan bazı gözü dönük sermayedar ile, onun oyuncağı politikacılar ve masumiyeti dolayısı ile bilmiyerek katılan bizim cephenin elemanları vatandaşlar ve hattâ saf vatandaşı âleti kompradora yedirerek sömürme gayretinde olan yabancılar tarafından maddî ve manevî olarak desteklenmekte ve güçlendirilmektedir.

C: 3 — Benim görüşüm odur ki: Bugünkü vatanperver ve idealist solun henüz yalınkat buldukları ve cephesine yakın bir zaman içerisinde etraflarına toplayabildikleri ve gerçekte bizden olan safları da katarak şiddetli bir taarruza geçecekler ve yalınkat gördükleri bu sol cepheyi yararak ayrı ayrı toparlamaya ve imhaya girişeceklerdir. Bu fikir savaşı çok çetin olacaktır. İşte bu gerçek ve bu acı sebepler dolayısıyla fazla vakit geçirmeden henüz yalınkat halindeki sol düşünceleri toparlamak ve Komünizme varmayan aşırı kanadını biraz ortaya ve sağa asla varmayan ortasını yine biraz sola itmek ve sıkıştırmak sureti ile sol cephenin fikir ve aksiyon taarruzlarına evvelâ karşı koymak, sonra da sağdan, soldan pekişen cephemizin teşekkül edecek asgari müşterekli olarak sivrilecek bir ucu ile komprador cepheye karşı fikir taarruzlarına başlayabilmek başarımızın tek ve gerçek ideali olmalıdır.

İkinci sorunuza gelince:

Bence, mutlak ki pür idealist, biraz muhafazakâr sosyalist kanat ile zaman ve zemine uygun elâstikiyetteki her memleketin kendi gerçeklerine uygun elbiseyi şayanı tercih bulan sosyalistler, ve gerçekler karşısında Avrupa'nın ve batı âleminin yoluna düşen sosyal demokratlar, ortanın sola tercihlileri ve hattâ İslâm Sosyalistleri müşterekler üzerinde biraraya gelerek soldan sağdan itilmeği feragatle kabullenip ya sosyal demokrasi veya ortanın solu yolunu seçerek derinleşmeli ve gereğinde birleşecekleri bu asgari müşterekler ucundan vatan, millet ve toplum menfaatleri yolunda karşıt iki cephesine kat'î neticeli bir fikir taarruzuna girişmelidirler. İşte bence üçüncü sualinizin cevabı olan «Yeterli Sol Birlik» böyle sağlanır.

Dördüncü sualinizin cevabı olan idealist sosyalistlere de muvaffakiyet ve başarının sağlanması yolundaki feragat ve fedakârlıkla düşen görev de budur.

Bu sebeplerle: Millî menfaatlerimize uygun düşecek bu toparlayıcı ve birleştirici toplantı ve konferanslarınıza nazarî doğmatik ve katı her türlü fikir ve inadı bir tarafa bırakarak katılmamızı bir VATAN GÖREVİ telâkki eder ve inanışım icabı, ortalama uç saydığım sosyal demokrasiyi yeniden teklif ile cümleye başarı temennilerimi takdim ederim.

Emekli General
SITKI ULAY

Mihri belli

C: 1 — Burada Sol kanatta güçbirliğinin gereği söz konusu ise; buna kesin olarak taraftarım.

C: 2 — Antiemperyalist ve anti-feodal bir tutumu benimsemiş millici tüm kişi, örgüt ve çevreler böyle bir güçbirliğinde yer almalıdırlar.

C: 3 — İlk önce konuyu tüm ayrıntılarıyla, iyiniyetle tartışarak ve bir anti-emperyalist ve anti-feodal millici plâtform üzerinde görüşbirliğine vararak.

C: 4 — Sosyalistler en güvenilir ve en tutarlı anti-emperyalist, anti-feodal millîciler olarak öteki ilerici çevreleri bu yolda eyleme çağırma işinde önayak olmalıdırlar. Elbette ki bunda kabul edilmiyecek olan şartlar ileri sürmek yanlış olur.

C: 5 — Tüm millici güçlerin arasında güçbirliğinin hazırlığı niteliğinde bir Sosyalistler Konferansı yararlı olur. Bu konferansta her çevrenin Sosyalistleri temsil edilmelidir.

Bu konferansa ben de katılırım.

MAO Diyor ki:

(Baştarafı 1 inci sayfada)

lerinin yüzde 90'ı Ordudan gelmedirler. Savaşçıların yüzde doksanı ise köylüden geldi. Partililerin % 65'i köylü, % 15'i şehirli teknisyen, % 10'u aydın, % 10 Ordu'lu. Mao'ya göre Çin'de Sosyalizme karşı çıkacak yüz kişide 5i geçmez.... Mao'nun «Kollektif teori» düşüncesi ve «Eşitliğe tapıncı» buradan kaynak alıyor. Mao 1934 yılı gözhapsine alınmıştı. Kızılordu'nun baş Komiseri Çu en Lây onun yerine geçirilmişti. 1935 yılı, köylü ordusu şeflerinin oyları ile, Mao iktidarı ele aldı. Mao'nun diyalektik projesi «BİRLİK - TENKİT - BİRLİK»tir. Parolası da şudur: «Parti tüfeğe emreder, ama tüfek, hiç bir zaman Partiyüe emretmiyecektir.» Bugün Çin kızıl ordusu 3 milyon kişidir. 20 milyon milis güçler de orduyla birdir. Mao'nun kendisi bile istese Çin'de MAO'culuğu yıkamaz!»

ŞEYH BEDRETTİN

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

IV

Herkesten daha yetkili olarak Menâkıb şunu anlatır:

Nesl idi Sultan Alâiddine bil
Şüphe yoktur bu söze ey zinde dil
«Şâh Alâeddin nesliydi özü...» (Me. 7)

Bu şah Selçuklardan hangi Alâeddin idi? Şeyhin ataları onunla nasıl kuşaklanıyordu?

Âl'i Selçûkilere neslen vezir
«Hem çü Âl'i Bermeki Abbas mir.» (Me. 7)

deniliyor. Cengi Kâşgarı 1219 yılı, Semerkand'ı 1220 yılı ele geçirmişti. O sıralar (G. 617, İS: 1220) Rum (Anadolu) Selçuk Sultanı Alâeddin Keykubad İbn'i Gıyasüddin Keyhusrev (ölümü: 635, Kaamûs'u âlâma göre 636, İs. 1237) idi. Bu kişi Cengizle birlikte Hvarzim şahı Mehmed Alâeddin'e saldırmıştı. Menâkıb, hangi Selçukluları konu ettiğini belirtmiyorsa da, Rum Selçuklularını anlattığı besbellidir. Alâeddin adını taşıyan 3 Selçuk Hânı yalnız Rum (Anadolu) ülkesinde saltanat sürdü. Bu Selçuklu Hânların dölünden gelen Şeyhin ataları, o hâneduna soyca «Neslen» vezir olmakta, tıpkı «Bermek» oğullarının Abbâsilere soyca vezir oluşlarına benzermiş. Bir mecûsi ateşgede hizmetçisi olan Bermek acem bezirgân muhalefeti üzerine barbar kollektif aksiyon geleneğini temsil eden Horasanlı Ebâ Müslim ile birlikte Irakta küçük bir Tarihsel Devrim yapıp «Abbâsiye» halifeliğini kuranlardandı. Bermek oğulları 750 ilâ 788 (G. 132 ilâ 171) yıllarında, sıra ile babadan oğula geçmek üzere, 40 yıl Abbâsilere ister istemez «Neslen vezir» olmuşlardı.

Bu kadar ayrıntılı anlatılan bir olay uydurma olamaz. Öyleyse işin aslı nedir?

II — ŞEYHİN DEDESİNİN DEDESİ BAĞDATTA

Şeyhin dedesinin dedesi Moğol saldırıları sırasında Bağdata niçin gitmiş? Menakıb'a göre:

Emmisi şah olduğu vakte anın
«Kaçup Abbâsilere gitmişti anın»

Eski türklerde, Babahânlı göçebe geleneğince, Hân'ın büyük oğlu, veziri (Beşe veya Paşa'sı) olurdu (31). Abdülâzizin dedesi, anlaşılan Selçuk Şahının hem büyük oğlu, hem veziri imiş. Hangi Şâhın? Söylenmiyor. (12). Selçuk Şah ölünce yerine büyük oğlu geçmeliydi. Burada, çocuğun amcası açıkgöz davranıp Tahta konmuş olacak. O zaman, baba mirası Şahlıktan yoksun kalan büyük oğlu, yâni Abdülâzizin dedesi Bağdada kaçmış bulunabilir. Menâkıb'ın anlattığı böyle yorumlanabilir. Bu yoruma hak verdiren başka olaylar da eksik değil.

İlkin, Menâkıb dahi Şah Alaeddni'le soydaş olan Bedreddindir, diyor. Cengiz ile işbirliği yapan Alâeddin birincisidir. Abdülâzizin dedesinin Bağdata kaçışı besbelli çok sonralara gelir. Cengiz hengâmesinden yüzyıl önce İran Selçukları Devletinde Hasan Sabbah'ın «Haşişi» Partisi, Rum Selçukları Devletinde «İsmâili» Partisi gibi tanrısız Devrim örgütleri, türemişti. Demek her iki Selçuk düzeni çıkmaz çağın kapısını çalıyorlardı. Halk içinde yaman etkiler yapan Devrimci Partiler kimi Saray ve Hanedan üyeleri arasında bile hoşnutsuz taraftarlar bulmuşlard (13). İlkel sosyalizm geleneklerini büsbütün yitirmemiş bulunan Hanedan üyeleri halktan yana. Saray entrikalarına kapılanlar halk düşmanlığına dönünce, arada ister istemez çekişme ve çarpışmalar başgösterdi. Çarpışmalardan halkın kendisine pek bir rahmet yağmadı. Kimi Bizans İmparatorları, kimi «onların karşı kutbu olan» Bağdat Halifeleri, entrika çevirip yararlanmıya çalıştılar (14).

Böylece, birbirinden çıkma üç kördüğüm ilmeklendi: 1 — İç kargaşalıklar, 2 — Hânedan kavgaları, 3 — Dış karışma ve karıştırmalar. Bu şartlar ortasında Bağdata kaçış olayı kendiliğinden anlaşılır. Abdülâzizin dedesi Bağdata kaçarken, Selçuk Sarayında ve ülkesinde hesbelli kargaşalıktan geçilmiyordu. Ancak bu kaçış hangi zamanda olmuş olabilir? İlkin, Abdülâzizin dedesi Cengiz zamanı Bağdata kaçmış olmasa gerektir. Menâkıb'ın verdiği başka konkret olaylar o tarihle bağdaşamaz:

Âlim ettı Mu'tesim - billâh ani
«Şeyhülislâm eylemişti ey gani» (Me. 7)

deniyor Bağdata gidip, Şeyhislâmlık derecesinedek bilgin yetişmek için, önce kaçanın öğrenim çağında bir genç olması gerekir. Amcası zoruyla tahtı elinden alınmış gencin durumu buna uygundur. Sonra, aynı gencin, en az yirmi otuz yıl bilim alanında seçkinleşmesi gerekir, ki Şeyhülislâmlığa çıkabilsin. Şeyhislâmın Bağdat Fethinde trajediye uğradığı, Bağdatın Mogollarca ele geçirilmesi ise 1258 yılına düştüğü düşünülsün. O tarihten 23 yıl öncesi 1215 yılı gerçekten Rum Selçukları sarayında bir başka trajedi oynanır. Bizans adamı Gıyasüddin Keyhusrev, savaş sırasında öldürülünce, tahta geçen İzzeddin Keykâvus, hem amcasını, hem küçük kardeşini boğdurup kumandanlarını yaktırır!

Abdülâzizin dedesi (Şeyh Bedreddin'in dedesinin dedesi) her kim olursa olsun, Bizans yanlı olan o Sultan İzzeddin şerrinden yakasını kurtarıp, amcası elinden İslâm, halifeliğine sığınabilir. Her zaman ve her yerde «Ruhani» rol görünmez eliyle kaçanı kendine bağlar. Batı Ortaçağında Barbar krallarını dama taşı gibi kullanan Papalıktır; Doğu Ortaçağında, komşu Devlet saraylarına parmağını sokan İslâm papalığı Abbasi Halifeliği, kendisine sığınan genci, bir gün yeri gelince kullanmak üzere yetiştirip, zekâsına göre en yüce bilginliğe çıkarmış olabilir. Menâkıbın sözleri birbirini tutar.

(Devamı var)

(11) Osman Gaazi'nin büyük oğlu Alâeddin, Orhan Gaazi'nin büyük oğlu Süleyman Paşa'ya, vezir idiler. Türkçede Paşa sözcüğü, Padişahınoğlu anlamına gelir. (Hamma c. I; Abdürrahman Şeref: «Tarih'i Osmânî», c. I, s. 103)

(12) Selçuk Alâeddin'lerinden birisi 10 uncu Selçuk Şahı «Gıyasüddin Keyhusrev'in oğlu Alâeddin Keykubad 1: 1220 ilâ 1237 (D. 617- 636) dir; ötekisi: «Alâeddin Keykubad oğlu Gıyasüddin Keyhusrev oğlu İzzeddin Keykâvus»un oğlu Alâeddin Keykubad 11 dir. Bu 1398 ilâ 1401 (D. 697 - 700) yıllarında saltanat süren 18 inci Selçuk hükümdarıdır. Anlatılan olaylara yakın olanı, birinci Alâeddin'dir.

(13) 1193 ilâ 1202 (D. 589 - '99) yılları Selçuk Şahlığı yapan «Rükneddin, gizlice, dinsiz İsmailiye Partisinin taraftarı idi. Bir gün bir filozof (Hakîm) ile bir derviş, Hükümdarın Sarayında ve huzurunda çekişiyorlardı. Derviş Hakîmin kıyaslarına yenilince, ona bir tokat atma kertesinedek içerledi. Rükneddin ise, bu çekişmiye hiç karışmadı. Derviş geri dönünce, Hakim, kendi huzurunda böyle kötü işlemlere uğradığından dolayı Rükneddine kocundu. Hükümdar ona şu karşılığı verdi: «Eğer ben filozofların doktrinini açıktan açığa savunacak olursam, halk hepimizi yokeder.» Aynı «Hükümdar, bir yaşlı kadının yoğurdunu çaldığı için, Nedimi güzel Ayaz'ın karnını deştirmiştir.» (Hammer: «Osmanlı Devleti Tarihi». Tercüme eden Mehmet Atâ. c 1. s. 71, Bedrosyan matbaası, İstanbul. 1329).

(14) Örnek: 1202 de Şah Rükneddin öldü. Yerine geçen oğlu İzzeddin Kılıçarslan. Hammerce 5 ay Saltanat süremedi. Konstantiniyye (Bizans)tan gelme Gıyasüddin Keyhusrev tarafından yenildi (1203 G. 600) O da 7 yıl sonra Savaşta öldürüldü (1211, G. 607). ve ilh.

Başyazarımız Dr. Hikmet Kıvılcımlı

ANKARADA ve İSTANBULDA

İlgi ile İzlenen İki Konferans Verdi

Mart ayı sonu ve Nisan ayı başı Yurdumuzda iki önemli düşünce ve davranış olayına tanık oldu. Dr. Hikmet Kıvılcımlı ilk olarak Ankarada ve ikinci olarak da İstanbulda birer Konferans verdi. Ankara ve İstanbul Radyolarının kısıtlı olarak da olsa proğramlarında duyurduğu bu konferanslarla, Dr. Hikmet ilk olarak geniş gençlik yığınları için bir umacı olmaktan çıkıyor, bilim ve davranış adamı olarak kabul ediliyordu.

Bu konferansların Türkiye bilim ve davranış hayatındaki yeri konusunda, Merkezi Ankarada bulunan Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF) nin büyük payını anmak kaçınılmaz bir görevdir. FKF, «Türkiyede Kapitalizmin Gelişimi» konusunda bir konferans serisini uygulamak kararı almış ve bu amaçla, adlarını tesbit ettiği bilim adamlarından Doç. Dr. İdris Küçük ömer, Doç. Dr. Sencer Divitçi, Prof. Sadun Aren ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı'ya başvurmuştu. Bunlardan yalnız İdris Küçükömerin konferansa katılmayı kabul etmemesi üzerine Konferans 28, 29 ve30 Mart 1967 tarihlerinde yapılmak üzere tesbit ve ilân edildi.

Konferans sonunda konuşucuların genel görüşme yapma isteğini Hikmet Kıvılcımlı'dan başka kabul eden çıkmadığı için istek yerine getirilemedi.

İlk konuşma, «Asya Tipi Üretim Tarzı ve Azgelişmiş ülkeler» adlı bir de inceleme yayınlamış bulunan İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Doçenti Sencer Divitçi tarafından yapıldı. Doç. Dr. Sencer Divitçi'nin bu konuşmasında adı geçen kitabındaki fikirlerini tekrarladığı görüldü. Dr. Divitçi, konuşmasının sonunda İstanbula dönmek için vasıtaya yetişmek zorunda olduğunu belirterek soruları cevaplamayı da eksik bırakmıştır.

İkinci konuşmayı Türkiye İşçi Partisi İstanbul Milletvekili Prof. Sadun Aren yaptı. Profesör Aren, konuşmasına dinleyenlerini son derecede şaşırtan bir açıklamayla girdi. «Sosyal konularda kesin konuşulamaz, tarih söylenemez. Türkiye'nin Kapitalizme geçmekte neden geç kaldığını ben bilmiyorum, olen olduğunu da sanmıyorum.» dedi.

Bu giriş üzerine Sadun Aren'in nasıl bir konuşma yapabileceği belli oluyordu. Konferansı, bir ödev çalışmasından öteye geçmiyordu. Cumhuriyet tarihimiz üzerine bazı derlemeler yapmıştı ve bunları bir İsveç Sosyalizmi değerlendirmesiyle hikâye ediyordu.

«Sanayi yoktu, olsaydı bile teşvik edecek talep yoktu.. Sultan Murat otomobil sahibi olamazdı.. Firavunun buzdolabı yoktu. Çünkü Sanayi Tekniği yoktu» cümleleri ile Doç. Sencer Divitci'nin konuşmasına değinerek, Üniversitelerimizdeki Profesörler, doçentler arası bilim (!) kördüğüşüne yeni incilerle süslü örnekler katıyor, «Kapitalizm, Sanayi Devriminden sonra mevzuubahistir.» diyordu.

Konferans sonunda soru sorulmasını adet olduğu için bekledi. Önde oturan ve daha salona girişte kendisine tanıştırılan Dr. Hikmet Kışılcımlı söz aldı:

«Sanayi Devrimi ancak 19.cu yüzyılda gerçekleşmiştir. Kapitalizm ise, 15.ci ve 16.cı yüzyıllarda ve hiçbir Sanayi Devrimi olmadan El İmalâtı, Manifaktür ile başlamıştır ve Sanayi Devrimi manifaktürden çıkmıştır.

«Siz Kapitalizmi yalnız Üretim Araçlarının mülkiyeti ile izah ettiniz. Bu mekanik bir izah olmuyor mu?» dedi.

Aren: «Pekiyi nasıl tarif edelim?»

Dr. Kıvılcımlı: «Kapitalizm, Hür İşci sömüren sistemdir. Yani çalışan, yalnız üretim araçlarından hür olmakla kalmıyacak, Loncadan, Derebeyinden de hür kalacaktır.

Prof. Aren: Evet biz de o görüşteyiz. Biz de biliyoruz ki, bir de Ticaret Sermayesi vardır.

Kıvılcımlı: Yalnız bu denli geniş tutunca da Kapitalizm, Pre — Kapitalizm ile karışır. Oysa Bezirgân Sermaye ile onu ayırmak zorundayız. Sermaye, üretici olduğu zaman Kapitalizm söz konusu olur.

Prof. Aren: Evet efendim mutabıkız, zaten ben de onu söyledim, dedi.

Bu tartışma, Profesör'e pek bağlanan bazı Ankaralı Sosyalist gençlerde şok tesiri yaptı. Bir genç henüz tartışma bitmemişken söz alıp, TİP'li Aren'in yanlışını daha derinleştirerek tekrarlamaya bile girişti. Ama Profesör, ustaca bir söz kesiş ile tartışmanın geniş gençlik yığınlarına sirayet etmesini kısmen de olsa önledi.

Gençler Kıvılcımlı'yı içerdeki Başkanlık odasına aldı. Soruyorlar. Dr. Hikmet sosyal mücadele içinde çektiği acılarla alay ediyormuşça coşkun, neş'eli, gençlere hasretle bütün soruları sorduran eğilimleri de teşhis ederek, ama kırmadan, incitmeden anlatıyordu:

«Öncülük diyordu, ben öncü olacağım, ya da şu öncü olsun demekle olmaz. Kaynaşın, temastan kaçınmayın, bakın ne güzel, gençliğe yaraşan açık görüşlülüğünüzle bu toplantıyı düzenlediniz. Dar bir örgüt olma yolunu seçmeyin. Bir gençlik örgütünün görevi, geniş yığınlarla kaynaşmakdır. Başka gençlik örgütleriyle, hattâ işçi örgütleriyle kaynaşın, fikir, beden temasları yapın. «diyordu».

Konferans günü FKF lokalinin daha yarım saat önceden hıncahınç dolduğu ve gelenlerin ayakta kaldığı görülüyordu.

Salonda çıt çıkmıyor, saatler geçiyor, Doktor'un 2,5 saat süren konferansını bütün topluluk vaktin nasıl geçtiğini anlamaksızın derin ilgi ile izliyordu.

Genç araştırıcı Kenan Somer sorularına; «Geniş bilgi ve araştırma ürünü ile yüklü olan ve son derecede istifade ettiğimiz bu Konferans sonunda ilk soruyu sormak imkânı bana bahşedildiğinden teşekkür görevi de bana düşüyor.» diyerek başlıyordu.

Sorular bitiyor, kimse gitmek istemiyordu. Yine Başkanlık odasına giriliyor. Bu kez oda tam manasiyle hıncahınç. Doktor, salonda tanımadan sorusunu cevaplandıdığı. Tabii Senatör Suphi Karaman'la tanışıyor. Başka ünlü, ünsüz tanışmak isteyenler kıvılcımlı'ya tanıtılıyor.

Daha gündüzden ertesi gün için ayrı bir konferans isteyen Hukuk Fakültesi Fikir Kulübü Yöneticisi gençler salon konusunu aradaki kısa zamanda çözümleyememişler. Bu konuşma da FKF salonunda yapılacak ve Dr. H. Kıvılcımlı'nın ilk Konferansında ortaya konan tezler üzerinde bir Açık Oturum, bir Tartışma şeklinde olacak.

Fakat 31 Mart 1967 günü, Fikir Kulüpleri Federasyonu ilgilisi Gençler sanki cendere içinde sıkılıyorlar. Bir gün önce iki saat olarak tesbit edilen konuşma süresinin ancak bir saat olabileceği, gerekçesi açıklanamadan alı al, moru mor renkler içinde kekeleniyor. Ama Doktor'un bir gün önce de uyguladığı metot, kısaltmayı kısmen de olsa önlüyor. Ünlü Sosyalist Yazar Erdoğan Başar'ın 6 sorusunu not eden Kıvılcımlı, bunları başlı başına bir konferans verirce cevaplandırıyor.

Birbuçuk saat dolduğunda genç FKF yönetcilsi, büyük bir nezaket ve her mimiği ile belli bir üzüntüyle zamanı hatırlatıyor. Yine Başkanlık odasına geçiliyor, Kenan Somer bir gün önce tatmin edilemediği anlaşılan sorularını soruyor. Doktor'un geniş bilgisi ve güçlü diyalektiğinden, sınırsız hoşgörü ve insan sevgisinden kurtulmanın imkânı yok, tekrarlar, tekrarlar, dağlar düz oluyor, müşküller şaşılacak basitliğe iniyor, sihirli diyalektik, sosyalist bilim adamlarından burjuva biliminin kasıntısını silip götürüyor. Buzlar çözülüyor, yıllarca çile çeken ve hemen en yaşlı bir adam, en genç olanlara neşe saçıyor, hiçkimsede korkunun, kuşkunun eseri kalmıyor, yalnız tarih adına, toplum adına bir utanç duygusu olmasa, evet bu utanç duygusu... Herkes daha bileylenmiş olarak ayrılıyor. Ankara konuşmaları son buluyor.

Bu Konferanslar hakkında, YÖN gazetesinin 7 Nisan 1967 tarihli sayısından şu cümleleri almadan edemeyeceğiz:

«Hayli ilgi toplayan seminerin özellikle son konuşması açıklanmasına imkân verdiği yeni bir tarih görüşü ve konuşmacı bakımlarından, en ilginç konuşma oldu. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, çeşitli insan topluluklarının ilerlemesinin ortak ve farklı özelliklerini ele alarak başadığı konuşmasında müsbet, fakat dozmatizmden uzak bir tarih görüşünün esaslarını verdi.»

Ankara Konferanslarını İstanbulda 5 Nisan 1967 günü verilen bir konferans izliyor İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Fikir Kulübü, Federasyonun daha önce Ankarada ele aldığı bir konuda İstanbulda toplantı düzenliyor. 3 Nisan ve 9 Nisan 1967 tarihleri arasında devam eden ve sırası ile Selâhattin Hilâv Muzaffer Sencer Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Sencer Divitçi, Kemâl Tahir, Ömer Lütfi Barkan (Ord. Prof. Barkan'ın sebep göstermeksizin konuşmadan vazgeçtiği açıklandı); Av. Muvaffak Şeref'in üzerinde konuştukları konu; ünlü «Asya Tipi Üretim Tarzı».

Bu konuşmaların sonunda da konuşmacılar Açık Oturum tarzında biraraya gelemedi. Üniversitemizin «Resmi», «Unvanlı» «Memuriyetli», «Maaşlı» bilim adamları böyle bir biraraya gelmeye yanaşamıyor. Yalnız bazı konuşmacılar birbirlerini dinlediler.. Dr. Kıvılcımlı ise, izlediği Hilâv, Sencer Divitçi ve Kemâl Tahir'e yazılı sorular yöneltti. Yazılı usul konular üzerine gerçek bir sonuca varmayı engelliyordu, fakat bir kısım konuşmacının bunu şart koştuğu anlaşılıyordu ve Fikir Kulübü, bütün konferanslarda bu şarta titizlikle bağlı kaldı. Konuşmacılar Kıvılcımlı'nın sorularını özel bir saygı ile karşıladılarsa da, cevaplarında konuya bile girmiyorlardı.

5 Nisan 1967 Çarşamba günü Dr. Hikmet Kıvılcımlı tarafından «Tarih Tezi açısından Asya Tipi Üretim Tarzı» adı ile verilen konferans; Ankaradakinin yanında, gerçek bir başarısızlıktı. Dr. Akaradan hasta gelmişti ve henüz iyileşememişti, buna başka özel sebepler de katılmıştı. Fakat bunlar, sonucun biçimsel yönü için yeterli açıklama olamazdı.

Doktor'u Ankarada dinlemiştik. Dinleyici ile nasıl bir ilgi kurduğunu, nasıl kopmaz bir ilgi içine girdiğini görmüştür. Bütün sabotaj faktörlerine rağmen İstanbuldaki bu eksikliği hesaba katmadan değerlendirme yapamazdık. Ankaradaki, dinleyiciye «sabaha kadar devam et!» dedirten ilgi, İstanbulda kurulamamıştı.

Konferanslar bakımından, Ankaradaki konunun, İstanbuldakinden çok daha aktüel olduğunu unutmamak gerek.

Ankaradaki ilk konuşma, bu gibi konuşmalara müsaade edenlere nasıl bir yanlışlık yaptıklarını iyice göstermişti. Azgelişmiş ülkelerde Solun Nötralize ediliş yolunu artık bilmiyor değiliz. Bu görev birtakım «resmi» solculara veriliyor. Öbür kuvvetler de buna, açığa çıkmasında mahzur olmayan ölçülerde katılıyorlar. Profesör Sadun Aren'in Sosyalizm sapturıcılığına tarihçe sorumlu bir sosyalistin ses çıkarmaması olamazdı. Buna karşı Nevzat Hatko'nun gösterdiği tepki, kesin bir açıklama kabul edilmek gerekir. Keza bunu takibeden gün karşılaşılan durum, birgün içinde neler yapılabildiğine iyi bir örnekti. İstanbulda ise, Resmî Sol, sabotajını bütün imkânlarını kullanarak organize etmişti. En çiçeği burnunda bir asistan Sarıcalı, konuşma boyunca gayrı ciddi hareketleri ile dikkati çekiyordu.

Bu; zamanı iyi ayarlanmamış, birsürü tekrar şeklinde anlaşılan konuşmanın özü neydi? Bu özü ve Ankara konuşmalarını, öbür sütunlarımızda veriyoruz. Gençliğin, gerek sosyalizme, Tarihsel Maddeciliğin Türkiye hakkındaki dediklerine henüz açılamıyan büyük bölümü, sorumluluğunu bir biçim meselesine bağlamakla görevden sıyrılabilir mi? Ayrıca, acaba yazan ve anlatan ile okuyan dinleyen arasındaki bu biçim aykırılığında aksaklığın tümünedece bir yanamı ağit? Örneğin bunda: alışılmış bir metafizik üslûp ile agnastik olmayan ile alışılmamış bir diyalektik üslûba ait ayrılığın rolü hiç mi yoktur?

Türkiye sosyalis davranışında, metot meseleleri en az başka ülkelerdeki kadar, hatta daha fazla önem taşımaktadır. Bugüne değin Burjuva gazeteler, ya da üniversiteler kanadından sosyalizme geçenlere kulak veren gençliğimiz; artık bu konular üzerinde tarafsız bir tutumla durma görevi karşısındadır. Unutmamak gerek: Halkımızı bu bataktan mutlaka çıkarmak ödevi karşısındayız ve İstanbulda verilen konferansta yadırganan biçimin içinde, işimize gerçekten yarayacak bir muhteva veriliyordu.

Sadık GÖKSU

TARİHSEL MADDECİLİK YAYINLARI

Eski Vatan Partisi Genel Başkanı Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın eserlerini sunar.

X TARİH — DEVRİM — SOSYALİZM

- İlk çağlardan 16 ncı yüzlıla dek medeniyetlerin Doğuş ve batışlarının Dialektik metotla inceler.
- Sınıfsız toplumdan, sınıflı topluma kaç şekilde geçildi.
- Osmanlı toprak düzeninin yozlaşmasının sebebi nedir?
- Medeniyet Nedir? Ne Değildir? İlk Medeniyetlerin özelliği Nedir? Çağımızın medeniyeti ile farkları

Fiat : 10 lira

İLKEL SOSYALİZMDEN KAPİTALİZME

- İlk kitabın devamıdır.
- Kölecil düzenden feodaliteye nasıl geçildi?
- Kapitalizm neden doğuda değil de batıda doğdu?
- Kapitalizm neden önce İngiltere'de doğdu?
- Doğu ve Batının gelişmesinin zıtlıkları nedir?

Fiat : 4 lira

İSTEME P.K. 354

Nâzım Hikmet satıcıları

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İKRAM etti.. Onun (Nâzımın) bildiklerini her defasında önüne yaydığım rakamlar, yazılarla TASHİH ettim. «Hem içiyor, hem dağları inletircesine tartışıyorduk. Avazı çıktığı kadar bağırsa, belki bir taraftan Atatürk, bir taraftan İnönü Paşa onun sesini duyabilirdi.»

Bu pes dedirtici «romantik» Nâzım Hikmet satıcılığı şöyle biter:

«Arkadaşlar, Sökmensüer (Emniyet U.M.) VAKTİNDE geldiler. Nâzım'ı ona: «Aradığın yakalandı. Onu sana teslim ediyorum» diye takdim ettim. Nâzımla bir az UZUNCA el sıkıştılar. Karşılıklı ŞAKALAŞTILAR. Bir de boş sandalye bıraktıkta. Çünkü Sökmensüer Şükrü Kayadan haber getirdi.. Hepimize yapacak bir VAZİFE YOK MU?.. O sırada İspanya iç harbi içindeydik... şiirler ŞİİRLERİ kovaladı. Nâzımı şehre Şükrü bey indirecekti... «Nâzım, dedim, ben her akşam yemeğini Polis Müdürü ile yer, fakat ihtilâlimi yaparım, diyeni tartışırdık. Şimdi galiba sen de... Nâzım bu takılmamı bir az ağır bulacak sanmıştım. Bulmadı. O KADAR BİRLEŞMİŞTİK Kİ...»

Şevket Süreyya Aydemir demek istiyor ki, yalnız ben mi yim, «Emniyetli» ideolok? Taptığınız Nâzım da, perde ardından dört'ü ağır bulmazdı... Ah! bu memleket ve aydın «kahramanları..» Avcıoğlu soramaz mıydı: Çankaya pazarlığından bir yıl sonra acep Nazım Harbiyede niçin kazıklandı? Ve Yön'de yayınlanan «Bağışlama» mektubu neden Atatürk'e ulaştırılmadı. Bir bildiği olmalıydı. Hele bütün bu açıklamalar Nazım öldükten sonra mı yapılmalıydı? Nâzım bir sermaye miydi ki, onu işletmiye kalkmıştılar? Hepsinin sonunda Nâzım'ı politale başgöz etme sanaatinde öylesine övünecek ne vardı? Edirnelilik herhalde Secaat arzetmeden olamıyorlar.